

እንደ ቀን የጥንቱን ሮም የሚመስል መንገድ እንደገና ያንሰረጸል፤ የአሥር ነገሥታት ጥምር መንገድ ያቋቋማሉ። በጽንገት ቅዱሳት መጻሕፍት «የክርስቶስ ተቃዋሚ» እና «የዓመፀ ሰው» በማለት የሚጠሩት ሰው ይነሳል፤ (1ተሰ.2:1-12፤ 1ዮሐ.2:18)። ክእርሱ በፊት የነበሩትን ሦስት መንገዶች ያዋርዳቸዋል፤ የዓለም መሪ ይሆናል። የእግዚአብሔርንም ሰዎች ለሦስት ዓመት ተኩል ያህል ያሳድዳቸዋል። ክርስቶስ ሲመጣ ገን እርሱና ሌሎች መንገዶችን ሁሉ ይደመሰሳሉ። ክርስቶስና በእርሱ የሚያምኑት ለዘላለም ይነገሳሉ።

26ኛ ጥያቄ፡- ሀ/ ለዚያ ዘላለማዊ መንገድ ዘገጁ ነህን?
ለ/ ክእርሱ ጋር ለዘላለም እንድትነገሩ ዛሬ ክርስቶስን በታማኝነት ታገለግለዋለሁን?

አምስተኛ ቀን፡-

የዚህን ሳምንት ትምህርት ክልስ፤ ለሳምንቱ ስብሰባ ለመዘጋጀት የውይይት ጥያቄዎችን እንደገና ተመልከት።

የሳምንቱ ስብሰባ

1. የአምልኮ ጊዜ
2. ጸሎት
3. ትምህርቱን መከለስ
4. የውይይት ጊዜ

ሀ. በስደት ያሉትን ክርስቲያኖች የሚረዱ በመጀመሪያ ቀን ትምህርት የተማርካቸውን አረት ዋና ዋና እውነቶችን ተወያይባቸው።

- 1/ የተማርነው እውነት በስደት ጊዜ ክርስቲያኖች ጸንተው እንዲቆሙ እንዲት ሊረዱዋቸው ይቻላል?
- 2/ በስደት ጊዜ ጸንተው እንዲቆሙ እነዚህን እውነቶች ለቤተ ክርስቲያን ሰዎች እንዲት ልታካፍላቸው እንደምትችል ተወያዩ።

ለ. በጳጳሱ 7 የተጠቀሰውን ረዕይ በየሐንስ ረዕይ 13:1-18 እና 17:12-14 ከተጠቀሱት ጋር እነጻጽር።

- 1/ የሚመሳሰሉት እንዴት ነው?
- 2/ የሚለያዩትን እንዴት ነው?

ሐ. በታናሹ ቀን ያታየው ባሕርይ በዘመናችን በዓለም ላይ ከሚታየት ባሕርይት ጋር የሚመሳሰሉት እንዴት ነው?

መ. ክርስቲያኖች በእንዴት ዓይነት ሁኔታ ለሚመጣው መንገድ ተዘጋጅተው ለመኖር እንዳሚችሉ ዘርዘር።

5. ጸሎት።

ትምህርት አሥረ ሦስት

ዳንኤል 8

የመጀመሪያ ቀን

እኔም ዳንኤል ተኛሁት አያሌ ቀንም ታመምሁ፤ ከዚያም በኋላ ተነሥቼ የንጉሡን ሥረ እሠረ ነበር፤ ስለ ረዕዩም አዳንቅ ነበር፤ የሚያስተውለው ገን አልነበረም፤ (ዳን.8:27)።

ብዙ ጊዜ እኛ ክርስቲያኖች ለጥያቄዎቻችን ሁሉ መልስ እንፈልጋለን። ነገርቱ ሁሉ ለምን በእንደዚህ ዓይነት ሁኔታ እንደሆነ መረዳት እንሞክራለን። በማያጠራጥር ሁኔታ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ያለውን ሁሉ ለመረዳት እንፈልጋለን። እግዚአብሔር ገን ሁልጊዜ ለጥያቄዎቻችን ሁሉ መልስ አይሰጠንም። መልስ ቢሰጠንም እንኳ እንዳሚገባ አንረዳውም። ለምን እንደምንታመም ወይም ለምን እንዳንጽ ወዳጆቻችን በሞት እንዳሚለዩን አናውቅም። የእግዚአብሔርን መንገድ እየተከተልን እያለ ለምን ቸገርና መከራ እንዳሚደርሱብን አናውቅም፤ (1ቆሮ.13:12)። የእግዚአብሔርን ዓላማ ማየት የምንችለው በሞላንሞል ነው። የእግዚአብሔር መንገድ ከእኛ መንገድ የተሻለና የተለየ እንደሆነ ማስተዋል ይኖርብናል፤ (ኢሳ.55:8-9 ተመልከት)።

የእግዚአብሔርን መንገድ ለማወቅ ወይም ለመረዳት የማንችልባቸው ሦስት ሥፍራዎች አሉ። በመጀመሪያ፡- በገል ሕይወታችን ለምን እንዳንጽ ቸገርና መከራዎች እንዳሚደርሱብን አናውቅም። ይህም ሐመም፤ የገንዘብ ቸገር ወይም ስደት ሊሆን ይችላል።

ሁለተኛ፡- በዚህ በምንኖርበት ዓለም ውስጥ እግዚአብሔር እንዴት እንዳሚሠራ አናውቅም። በዓለም ላይ ካሉት የበዛው ለምንጽነው? እግዚአብሔር በከፋዎች ላይ ለምን አይፈርድባቸውም? ረሃብና ጦርነት የሚበዛው ለምንጽነው? ቤተ ክርስቲያን ለምን ነፃነት አይኖራትም? ለምንጽነው ቤተ ክርስቲያን እንዳሚገባት ንጹሕ ሆና የማትገኘው? እነዚህ መልስ ካላገኙ ጥያቄዎቻችን ጥቂቶቹ ናቸው።

ሦስተኛ፡- ስለወደፊት ሁኔታ እንዳንጽ ጥያቄዎች አሉ። ወደፊት በሕይወታችን ምን ያጋጥመን ይሆን? በማለት እንጠይቃለን። በዓለም መጨረሻ ምን ይደረግ ይሆን? በማለት እንጠይቃለን። ዓለም የሚጠፋው በጦርነትና በኒውክሌር ጦምብ ይሆን? ምንም እንኳ የወደፊቱን የሚመለከቱ ትንቢቶች እግዚአብሔር ቢሰጠንም እንዳንጽ ጊዜ ተርጉማቸው ገልጽ አይሆንልንም።

ዳንኤል አንዳንድ ሐልዎችን እንዲተረጉም እንዚሉብሔር የተጠቀመበት ሰው ነበር። ይሁን እንጂ ለሁሉም ሐልዎችና ረዕዮች አጥጋቢ ትርጉም እንዳላገኘ እርሱ ራሱ ይናገራል። ትርጉሞቻቸው ከእርሱ እንኳ ተሰውረዋል። እኛ የምንናረው ከዳንኤል ብዙ ዓመታት ርቀን ነው። እርሱ ከተናገረቸው ትንቢቶች አንዳንዶቹ በመረጸማቸው የዳንኤልን ትንቢት ከእርሱ ይልቅ ለመረዳት ቶለናል ማለት ይቻላል። የዳንኤልን ትንቢት ለመረዳት እንድንችል እንዚሉብሔር የወደፊቱን ለማወቅ የሚረዱንን ሌላ ተጨማሪ ትንቢቶችን ሰጥቶናል። ይሁን እንጂ የወደፊቱ ሁኔታዎችና የአፈጻጸማቸው ቅዳም ተክተል ከእኛ የተሰወሩ ናቸው። ምንም እንኳ ክርስቶስ ከመምጣቱ በፊት በዚህ ዓለም ስለሚሆኑት ሁኔታዎች ለመረዳት የምናጸርገው መከራ መልካም ቢሆንም ብዙ ያልተገለጸልን ጉዳይ መኖሩን ማስታወስ ይኖርብናል። ምን ጊዜም ቢሆን ትሑት ሆነን ከእኛ የተለየ አመለካከት ያላቸውን ሰዎች ለመቀበል መዘጋጀት አለብን።

እነዚህ ጥያቄዎች በውስጣችን ሲመጡ ምን ማድረግ አለብን? በመጀመሪያ፡- የመረዳት ቶሎታችን በከፊል መሆኑን መቀበል አለብን። ለሚጸርሱብን ቸገር ሁሉ መልስ የለንም። ሁለተኛ፡- እምነታችን በእንዚሉብሔር እንጂ በአካባቢው ሁኔታዎች ላይ አለመሆኑን መገንዘብ አለብን። እንዚሉብሔርን በቃሉ በተገለጸው መሠረት ልንረዳው ይገባል፤ ይህን ካደረግን ምንም ዓይነት ቸገር ቢገጥመን እንኳ እንዳሚወደንና ሁኔታዎችን ሁሉ እንዳሚቆጣጠር እናውቃለን።

1ኛ ጥያቄ፡- ስለ እንዚሉብሔር ዓላማ የምታቀርባቸው አንዳንድ ጥያቄዎች ምንድናቸው? በኢትዮጵያ ያሉ ክርስቲያኖች የሚጠይቁባቸውና መልስ ያላገኙላቸው አንዳንድ ጥያቄዎች ምንድናቸው?

በዚህ ሳምንት ትምህርታችን በምዕረፍ 8 ያለውን የዳንኤልን ትንቢት እናጠናለን። በዚህ ረዕይ ስለ ሁለት ታላላቅ የዓለም መንግሥታት የተነገረ ትንቢት እንመለከታለን። ይህ ትንቢት በዳንኤል ዘመን አልተፈጸመም፤ ለእኛ ግን ያለፈ ታሪክ ነው። በጣም አስጸናቂ በሆነ እርገጠኝነት እንዚሉብሔር ስለ እነዚህ ሁለት የዓለም መንግሥታት ለዳንኤል ገለጸለት። ከእነዚህ መንግሥታት አንዱ በአይሁዳውያን ላይ ስለሚያመጣው መከራም ገልጸለታል። ይህ ጨካኝ መሪ ወደፊት ከእኛም ጊዜ በኋላ ለሚነሳው የዓለም መሪ ምሳሌ ነው። ይህ መሪ የእንዚሉብሔርን ሐዘብ ያሳድዳል። በዳንኤል 11 ስለዚህ መሪ ሰፋ ባለ ሁኔታ እንመለከታለን።

2ኛ ጥያቄ፡- ዳንኤል 8ን እንብብ።
 ሀ/ ዳንኤል ያደቀው ሁለት እንስሳት ምንድናቸው?
 ለ/ የትኞቹን ሁለት መንግሥታት ያመለክታሉ?
 ሐ/ ስለ ታናሹ ቀንድ መጠነኛ ገለጻ ስጥ።

ጥያቄዎች

- 3ኛ ጥያቄ፡- ዳን.7:1ን እና ዳን.8:1ን አነጻጽር። በእነዚህ ሁለት ረዕዮች መካከል የሰንት ዓመት ልዩነት አለ?
- 4ኛ ጥያቄ፡- ሀ/ በረዕዩ ዳንኤል ወዴት ተወሰደ?
 ለ/ በኋላ ይህች ከተማ የየትኛው መንግሥት ዋና ከተማ ሆነች? ነህ.1:1 እና እስቴር 1:5 ተመልከት።
- 5ኛ ጥያቄ፡- ዳንኤል ያየውን የመጀመሪያ እንስሳ ገለጽ። ምን ይመስላል? በየትኛው አቅጣጫ ይዋጋ ነበር? የውጊያውስ ውጤት ምን ሆነ?
- 6ኛ ጥያቄ፡- ሁለተኛውን እንስሳ ገለጽ። ምን ይመስላል? ከየት መጣ? ከምን ጋር ተዋጋ? የውጊያውስ ውጤት ምን ሆነ?
- 7ኛ ጥያቄ፡- በፍየሉ ላይ የነበረው ቀንድ ምን ሆነ?
- 8ኛ ጥያቄ፡- የተሰበረውን ቀንድ ምን ተካው?
- 9ኛ ጥያቄ፡- ስለ መጨረሻው ቀንድ ገለጽ። ከየት መጣ? የት ነው በዳንብ ያደገው? አንዳንድ ለማድረግ የፈለጋቸው ነገሮች ምንድናቸው?
- 10ኛ ጥያቄ፡- ታናሹ ቀንድ ለምን ያህል ጊዜ ነው ያመፀው?

የመጽሐፍ ቅዱስ ማብረሪያ /ኮሚገታሪ/

ዳንኤል 8 በምሳሌያዊ ሁኔታ የቀረበ የመጨረሻው ትንቢት ነው። (በዳንኤል ትንቢት ውስጥ) ዳንኤል 2፤ 4፤ 7 እና 8 የወደፊቱን በምሳሌያዊ ሁኔታ የሚያሳዩ ትንቢቶች ናቸው። ከምዕረፍ 9ና በኋላ ያሉትን ግን የሚገልጹልን በምሳሌያዊ ሁኔታ አይጸለም። በዳንኤል 2 የዓለም መንግሥታት በታላቅ ምስል ቀርበዋል። በምዕረፍ 4 የናቡከደነፆር ሐይወት በታላቅ ዛፍ ተመስሎአል። በምዕረፍ 7 ወደፊት የሚነሡት መንግሥታት በአረት ታላላቅ አረዊት ተመስለዋል። በምዕረፍ 8 ጸገጥ ሁለቱ መንግሥታት በሁለት እንስሳት ተመስለዋል።

በሌላ መልኩ ስናየው ግን ዳንኤል 8 በዳንኤል መጽሐፍ ውስጥ የሌላ ክፍል መጀመሪያ ነው። ከዳን.2:4 - ዳን.7:28 ያለው ክፍል የተጻፈው በአረማይክ ማለትም በባቢሎናውያን ቋንቋ እንደነበር መገለጻችን ይታወሳል። ከምዕረፍ 8 ጀምሮ ግን የተጻፈው የአይሁድ ቋንቋ በሆነው በዕብራይስጥ በመሆኑ ምዕረፍ 8 የአዲስ ክፍል መጀመሪያ ነው ማለት ይቻላል። ይህም ዳንኤል የጻፈው ለአይሁዳውያን በመሆኑ ነው፤ ለወደፊት የሚጸርሱባቸውን ዋና ዋና ነገሮች ሊያሳያቸው ይፈልጋል።

በዳንኤል 8 ያለው ረዕይ የተሰጠው በምዕረፍ 7 ያለው ረዕይ ከተሰጠ ከሁለት ዓመት በኋላ ነው። ምንም እንኳን ዋናው ንጉሥ ናቢዳስ ቢሆንም ባቢሎንን በመግዛት ላይ የነበረው ልጁ ብልጣሶር እንደነበር ታስታውሳለህ። ብልጣሶር በነገሠ በሦስተኛው ዓመት ማለትም በ551 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት ዳንኤል ረዕይን ተቀበለ። ወደፊት በሜዶንና ፋርስ መንግሥት ላይ የሚነገሠው ቂርስ በባቢሎን ላይ ያመጸውም በዚህ ዘመን ነበር። በ551 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት የባቢሎን መንግሥት መዳከም ጀመረ፤ ከአሥረ ሁለት ዓመት በኋላም ጨርሶ ወደቀ። ዳንኤል 8 ከባቢሎን በኋላ ስለተነሡት ሁለት መንግሥታት እንጂ ስለ ባቢሎን አይገልጽም።

ዳንኤል 8:1-14 በአምስት የተለያዩ ክፍሎች ሊከፈል ይቻላል።

ክፍል 1:- ረዕዩን ያየበት ሥፍራ፤ (ዳን.8:1-2)። እግዚአብሔር በረዕይ ዳንኤልን በአባል ውንዝ አጠገብ ወደነበረው ወደ ሱላ ገንብ ወሰደው። ምንም እንኳን ዳንኤል በነበረበት ዘመን ሱላ አነስተኛ መንገድ ብትሆንም፤ እግዚአብሔር ዳንኤልን ወደ ሱላ የወሰደበት ምክንያት ወደፊት የሜዶንና የፋርስ ዋና ከተማ እንደምትሆን ስላወቀ ነው። በአባል ውንዝ አጠገብ የተመሠረተው ሱላ ከጥቂት ዓመታት በኋላ ታላቁ ከተማ ተሆናለች። ሱላ:- የሜዶንና ፋርስ መንግሥታት ከገሪኮች ጋር ትልቅ ውጊያ ያደረጉት ሥፍራ ናት።

ክፍል 2:- ስለ እውረው በገ የተሰጠ ረዕይ (ዳን.8:3-4)። በአባል ውንዝ አጠገብ ቆሞ ዳንኤል ሁለት እንስሳት አየ። የመጀመሪያው እንስሳ እውረው በገ ነበር። በዚህ በገ ረስ ላይ በመጀመሪያ አንድ ቀንጽ፤ ከዚያም ሌላ ቀንጽ ታየ። ሁለተኛው ቀንጽ ከመጀመሪያው ቀንጽ የሚበልጥ ሆነ። ይህ እውረው በገ ሌሎችን እንስሳት ሁሉ እየተዋጋ ድል አደረጋቸው። ውጊያውንም ያደረገው በሦስት አቅጣጫ ማለትም በምዕረብ፤ በሰሜንና በደቡብ ነበር። ይህ እውረው በገ ሌሎችን እንስሳት ሁሉ አሸነፋቸው፤ የወደደውንም ነገር ማድረግ ይቻል ነበር።

11ኛ ጥያቄ:- ዳን.8:20 ተመልከት። ይህ እውረው በገ ማንን ይወክላል?

ይህ እውረው በገ የሜዶንና ፋርስ መንግሥት እንደሚወክል ለዳንኤል ተነገረው። የፋርስ መንግሥት ዓርማ እውረው በገ እንደነበር ታሪክ ረሱ ይመስከራል። (የኢትዮጵያ ዓርማ አንባሳ እንደሆነ ዓይነት ነው።) ምንም እንኳን በባቢሎን ላይ አስቀድሞ ያመፀው የሜዶን መንግሥት ቢሆንም፤ ከሜዶን መንግሥት ጋር የተጣመረው የፋርስ መንግሥት ጠንካራና የሚበልጥ ሆነ። ታናሹ ቀንጽ የሜዶንን መንግሥት ሲያመለክት ትልቁ ቀንጽ ጸገሞ የፋርስን መንግሥት ያመለክታል። በኋላ ገን ሁለቱ በአንድነት ተጣመሩና

የሜዶንና ፋርስ መንግሥት አቋቋሙ። ይህ ጥምር መንግሥት ከ200 ዓመት በላይ ገዝቶአል። እውረው በገ የተዋጋው በምዕረብ፤ በሰሜንና በደቡብ እንጂ በምሥረቅ አቅጣጫ አልተዋጋም። ይህም የሜዶንና ፋርስ መንግሥት ገዛቱን ያስፋፋው በምዕረብ (በታናሹ እስያ) በሰሜን (በባቢሎን፤ ሜዶን፤ ፋርስ) እና በደቡብ (በገብፅና ፓለስታይን) በኩል እንደነበር ለማመልከት ነው።

ክፍል 3:- ስለ እውረው የዓል የተሰጠ ረዕይ፤ (ዳን.8:5-8)። ዳንኤል ስለ እውረው በገ በማሰብ ላይ እያለ በጽንገት ሌላ እንስሳ ማለትም እውረው የዓል ተመለከተ። ይህ የዓል በዓይኖቹ መካከል አንድ ትልቅ ቀንጽ ብቻ ስለነበረው ከሌሎች እንስሳት የተለየ ነበር። የመጣው ከምዕረብ አቅጣጫ ሲሆን፤ በጣም እየሮጠ ወደፊት ይገሰገስ ነበር፤ በጣም ከመፍጠኑ የተነሣ ምድርን የሚረገጥ እንኳ አይመስልም ነበር። በታላቁ ኃይል ከእውረው በገ ጋር ተዋጋ፤ የበጉን ሁለት ቀንጾች ሰበረ፤ በመጨረሻም ገደለው። ይህ ቀንጽ በጣም ማደግ ጀመረ፤ በጽንገት ገን የነበረው አንድ ቀንጽ ተሰበረ፤ በእርሱም ምትክ አፈት ቀንጾች በቀሉ።

12ኛ ጥያቄ:- ዳን.8:21ን ተመልከት። እውረው የዓል የትኛውን መንግሥት ይወክላል?

ይህ እውረው የዓል የሜዶንና የፋርስን መንግሥት የሚያጠፋው የገሪክ መንግሥት ምሳሌ ነው። የገሪኮች በተለይም የሴሌዩሲድ ገሪኮች መለያ ዓርማ እውረው የዓል እንደነበር በታሪክ የተረጋገጠ ነው። በዓይኖቹ መካከል የነበረው ታላቁ ቀንጽ ታላቁ እስክንድርን ያመለክታል። እስክንድር ታላቁ የገሪክ ንጉሥ ነበር። እውረው የዓል ከምዕረብ ወደ ምሥረቅ ሲገሰገም እንደታየ ሁሉ፤ በጥቂት ዓመታት ውስጥ ትልቁ እስክንድርም ከገሪክ (ከባቢሎን በስተምዕረብ) እስከ ሕንድ (ከባቢሎን በስተምሥረቅ) እና እስከ ገብፅ ድረስ ገዛቱን አስፋፋ። ትልቁ እስክንድር ገን ረሱን የሚቆጣጠር ሰው አልነበረም። በመጠጥ ብዛት በ33 ዓመቱ ሞተ። ታላቁ ቀንጽ ተሰበረ። ሃያ ዓመት ተዋግቶ ያገኘው መንግሥት ለአፈት ተከፈለ። ከጄኒራሎች አንዱ ካሳንደር ይባላል፤ እርሱም ገሪክንና ሜዶንን ወሰደ። ሊሲማኩስ የሚባለው ጄኒራል ታናሹ እስያን ወሰደ። ሲሊውከስ የሚባለው ሦስተኛው ጄኒራል ሦርያንና ባቢሎንን ወሰደ። ቶሎሚ የሚባለው ጄኒራል ገብፅንና ፓለስታይንን ወሰደ። በዚህ ሁኔታ ከ220 ዓመታት በኋላ ዳንኤል የተናገረው ትንቢት ተፈጸመ።

13ኛ ጥያቄ:- በዚህ መጽሐፍ በስተጀርባ ያለውን የገሪክ መንግሥት ካርታ ተመልከት።

ክፍል 4:- ታናሹ ቀንጽ፤ (ዳን.8:9-12)። በእውረው የዓል ረስ ላይ ከበቀሉት አፈት ቀንጾች አንዱ ላይ ሌላ ታናሽ ቀንጽ በቀለ።

ይህ ቀንድ በረዕዩ ውስጥ ትልቁንና እስፋላገውን ሥፍራ ይዞአል። የዳንኤል ገለጻ ሰፋ ያለውን ሥፍራ የሰጠውም ለዚህ ቀንድ ነው። በሌላ ወገን ጸገም፥ የዚህን ታናሽ ቀንድ ማንነት መረዳት በጣም አዳጋቸ ነው። በመንገዳታት መካከል የሚደረገው ውጊያ እክትዎ፥ በአንድ መሪና በእግዚአብሔር ሕዝብ መካከል የሚደረገው ውጊያ የሚጀምረው ከዚህ ሥፍራ መሆኑን መረዳት ይኖርብናል። ስለዚህ ታናሽ ቀንድ ማንነት በነፃው ጥናታችን እንመለከታለን። ዛሬ ግን ስለዚህ ታናሽ ቀንድ እንዳንድ ነጥቦችን እንመልከት።

1. ይህ ቀንድ ትንሽ ነበር፤ በኋላ ግን በጣም አደገ፤ ወደ ጸቡብ፥ ወደ ምሥራቅና ወደ መልካሚቱ ምድር ተስፋፋ። ወደ ጸቡብ ሲል ገብፅን ያመለክታል። ወደ ምሥራቅ ሲል በሦርያ እካባቢ ያሉትን አገሮችና መልካሚቱን ምድር ያመለክታል። መልካሚቱ ምድር የተባለችው የአይሁዳውያን አገር ፓለስታይን ናት።

2. ታናሹ ቀንድ እስከ ሰማይ ድረስ አደገ። ከክዋክብትም ጥቂቶችን ወደ ምድር ጣላቸው፤ በእግረም ረገጣቸው። ይህ የዚህን መሪ ትዕቢት ያሳያል። እንደ ሰማይ አምላክ ሁሉ፥ እርሱም አምላክ እንደሆነ አሰበ። በክዋክብት የተመሰሉትን የእግዚአብሔር ሕዝብ አዋረዳቸው፤ ጨርሶ ሊያጠፋቸውም የተቻለውን ሁሉ አደረገ። ለጊዜው ሥልጣን ስለተሰጠው ከቅዱሳን ጥቂቶችን ያሳድዳል፥ ይገድላቸውማል።

3. «እስከ ሠረዊት አለቃ ድረስ» ራሱን ከፍ ከፍ አደረገ። «የሠረዊት አለቃ» የተባለው እግዚአብሔር ነው። ይህ መሪ ራሱን እንደ እግዚአብሔር እንደሚያይ፥ ሰዎች እንዲያከብሩትና እንዲያመልኩት እንደ ሚረዳገ ይህ ሌላ ተጨማሪ ማስረጃ ነው።

4. ታናሹ ቀንድ ወደ ቤተ መቅደስ የሚሄደውን የዘወትሩን መሥዋዕት ያስቀረደ። ይህ መሪ ከሚያደርሰው በጸል እንደ አይሁዳውያን ቤተ መቅደስ ውስጥ መሥዋዕት እንዳያቀርቡ መከልከል ነው።

5. ቤተ መቅደሱን ያረከሳል። አይሁዳውያን የሚያመልኩበትንም ሥፍራ ያረርሳል።

6. ይህ ቀንድ እውነትን ወደ ምድር ይጥላል፤ በእግረም ይረገጣታል። ይህ አባባል፡- ይህ ክፉ መሪ ሰዎች ለእግዚአብሔር ቃል እንዳይታዘዙና እውነተኛውን አምላክ እንዳያመልኩ የሚያደርገውን ሙከራ ያመለክታል።

ዳንኤል 8:12 ለመረዳት የሚያደግቱ ቁጥር ነው። የዚህን ታናሽ ቀንድ ክፉ ሥራ በአጭር የሚያቀርብ ይመስላል። ይህ ታናሽ ቀንድ

የሚነሳው የአይሁድና ሌሎች ሕገ ተላላፊዎች በጣም ከፍ ከፍ ባሉበት ዘመን ነው። በአይሁዳውያን ላይ ሥልጣን ይኖረዋል፤ የመቅደሱንም አምልኮ ያስቀረደ። ለጊዜውም ቢሆን እቅዱና ውጊያው ይሳካለታል።

ክፍል 5. የሁለት መላእክት ውይይት (ዲነ.8:13-14)። ዳንኤል፥ ሁለት መላእክት እርስ በርሳቸው ሲነጋገሩ በድንገት ሰማ። እንደኛው መልእክት ሌላኛውን፡- ይህ ታናሽ ቀንድ የቤተ መቅደሱን አምልኮ የሚያስቀረውና ቅዱሳንን የሚያሳድደው ለምን ያህል ጊዜ እንደሆነ ጠየቀ። ሌላው መልእክት ጸገም፡- ይህ ዓመፅ የሚቀጥለው 2300 (ለሁለት ሺህ ሦስት መቶ) የማታና የጥዋት መሥዋዕት ብቻ እንዳሚሆን ነገረው።

2300 የጥዋትና የማታ መሥዋዕት የሚለውን ቃል እንደሚገባ ለመረዳት ያደገታል። ይሁን እንጂ ሁለት አመለካከቶች ቀርበዋል። እንዳንዶች የቤተ መቅደሱ መሥዋዕት የሚቋረጠው ለ2300 ቀን እንደሆነ ይናገራሉ። ከ2300 ቀን በኋላ ግን መስዋዕቱ ይጀመራል። ሌሎች ጸገም ጸሐፊው ይህን ሲል ስለ 1150 የጥዋትና 1150 የማታ መሥዋዕት መናገሩ ነው፤ ሁለቱም ሲጸመር 2300 ይሆናል ይላሉ። ስለዚህም መሥዋዕቱ የሚቋረጠው ለ1150 ቀን ብቻ ነው ይላሉ።

ይህ ታናሽ ቀንድ ስለማን ያመለክታል? ነገ ለዚህ ጥያቄ መልስ ለመስጠት እንሞክራለን። እስከዚያ ድረስ ግን ስለሚመጣው ጥፋት በማወቃቸው አይሁዳውያን ሊያገኙ የሚችሉት መጽናናት ምንድነው? በማለት ጥያቄ ልናቀርብ እንችላለን። ለዚህ ጥያቄ የምናቀርበው መልስ የሚያጽናናቸው ስለሚመጣው ጥፋት አስቀድሞ ማወቃቸው ሳይሆን የዚህ ጥፋት ጊዜ በእግዚአብሔር የተወሰነ መሆኑን መረዳታቸው ነው የሚል ይሆናል። እግዚአብሔር ይህን ያቀደው ትንቢቱ ከመፈጸሙ 400 ዓመት አስቀድሞ ነበር። ለምን ያህል ጊዜም እንዳሚቆይ ወስኗል። እንደዚሁም በእኛ ላይ የሚደርሰው ማንኛውም ትግር በእግዚአብሔር ፈቃድ መሠረት ነው፤ ትግሩ ምን ያህል ጊዜ እንዳሚቀጥልም የሚወስነው እርሱ ብቻ ነው።

14ኛ ጥያቄ፡- ዮሐ.15:18-16:4 እንብብ።

ሀ/ ክርስቶስ ለአማኞች የገባው ቃል ኪዳን ምንድነው?

ለ/ ትግር እንደሚደርስብህ አስቀድሞ ማወቁ አስፈላጊነቱ ለምን ይመስልሃል?

ጥያቄዎች

- 15ኛ ጥያቄ፡- የፈዕዩን ትርጉም ለዳንኤል እንዲነገር የታዘዘው ማነው?
- 16ኛ ጥያቄ፡- መልእክ ሲቀርበው ዳንኤል ምን ሆነ?
- 17ኛ ጥያቄ፡- ፈዕዩ የተኛውን ጊዜ እንዳሟረመለክት ነው መልእክ የተናገረው?
- 18ኛ ጥያቄ፡- ሁለቱ እንስሶች የሚወክሉዋቸው ሁለት መንገሥታት ምን ምን ናቸው?
- 19ኛ ጥያቄ፡- ትንሹ ቀንድ ማንን ያመለክታል?
- 20ኛ ጥያቄ፡- ትንሹ ቀንድ ስለሚያደርጋቸው ጥቂት ክፉ ነገሮች ገልጽ።

የመጽሐፍ ቅዱስ ማብረሪያ /ኮሚፕላት/

ሁለቱ መላእክት ውይይታቸውን ከፈጸሙ በኋላ ዳንኤል ብቻውን ሆነ። ትርጉሙን ለማወቅ ካለው ፍላጎት የተነሳ ፈዕዩን እየተከታተለ ነበር። ወዲያው የሰው ጽምፁ የሚመስል ጽምፁ ሰማ። ይህ ጽምፁ የእግዚአብሔር ጽምፁ ነበር። እግዚአብሔር የፈዕዩን ትርጉም ለዳንኤል እንዲነገረው ሰውን መሳይ ሌላ መልእክን አዘዘ፤ መልእክም ገብርኤል ነበረ። ልክ በዳንኤል 7 እንዳተመለከተው ሁሉ ዳንኤል በሚያየው ፈዕዩ ውስጥ መሳተፍ ጀመረ።

በመጽሐፍ ቅዱስ የተጠቀሱት ሁለት መላእክት ብቻ ናቸው። አንደኛው ገብርኤል ይባላል። ገብርኤል ማለት «እግዚአብሔር ብርታቱን አሳይቶአል» ማለት ነው። ሌላው ሚካኤል ይባላል። ስለዚህ መልእክ በዳንኤል 10:13፤ 21 ሰፋ አድርገን እንመለከታለን። የኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን የምትጠቀምባቸው የሌሎች መላእክት ስም በመጽሐፍ ቅዱስ አልተጠቀሰም።

መልእክ ገብርኤል ወደ ዳንኤል ሲቀርብ ከፍርሃት የተነሳ ሕሊናውን ስት ዳንኤል ወደ ምድር ወደቀ። ገብርኤል ግን አነቃውና በእገሩ አቆመው። የመጣበትም ምክንያት የፈዕዩን ትርጉም ሊገልጽለት እንደሆነ ነገረው።

ገብርኤል ፈዕዩ ስለመቀሰፍት ጊዜ እንዳሟረመለክት ይናገራል። ይህም በመጨረሻ ዘመን የሚፈጸም ነው። የመቀሰፍት ጊዜ እግዚአብሔር በእስረኤል ላይ ስለወሰነው የቁጣና የፍርድ ጊዜን ያመለክታል፤ (ኢሳ. 10:24-25

ተመልከት)። እግዚአብሔር በሕዝቡ ላይ ስደት እንዲደርስባቸው የሚያደርገው ሊያስተካክላቸውና ሊያጠረጠሩ ሲፈልግ ነው።

«የፍጻሜ ዘመን» የሚለውን ቃል I (ዳን.8:19፤ 26) ሰዎች በተለያዩ ሁኔታ ይረዱታል። ለዚህም ስለ ታናሹ ቀንድ ያለን አተረጎም ወሳኝነት አለው።

ታናሹ ቀንድ በእስረኤል ታሪክ ውስጥ ተነሥቶ የነበረውን ገለሰብ የሚወክል ከሆነ፤ «የፍጻሜ ዘመን» የሚለው ቃል የሚያመለክተው የፈዕዩን ፍጻሜ ነው ማለት ነው። ይህም የሆነው በብሉይ ኪዳንና በአዲስ ኪዳን መካከል ባለው ጊዜ ነው። ይህ ሁኔታ የሚፈጸመው ዳንኤል ፈዕዩን ካየ ከረጅም ጊዜ ማለትም ከ400 ዓመት በኋላ ነበር። ነገር ግን ታናሹ ቀንድ ኢየሱስ ክርስቶስ ለመንገሥ ከመምጣቱ በፊት በታሪክ ውስጥ ስለሚነሳው ክፉ መሪ የሚያመለክት ከሆነ ፈዕዩ የሚያሳየው የታሪክን መጨረሻ ነው ማለት ነው።

ሁለቱ እንስሳት ሁለት መንገሥታትን እንዳሟረመለክቱ እይተናል። አውረው በገ ከባቢሎን መውደቅ በኋላ የተነሳውን የሚደንና የፋርስ መንገሥታትን ያመለክታል። አውረው ፍየል የሚደንና ፋርስ መንገሥታትን የዳመሰሰውን የገሪክ መንገሥትን ያመለክታል። ታላቁ እስክንድር የመጀመሪያው የገሪክ መንገሥት ንጉሥ ሲሆን፤ ከፋርስ በኋላ ሌሎች አነስተኛ መሪዎች ይነሳሉ። የገሪክ መንገሥት ወደ ማክተሚያው አካባቢ ሲዳረስ ታላቅ ችግር የሚፈጥር ሌላ መንገሥት ይነሳል።

እዚህ ላይ የተጠቀሰው «ታናሽ ቀንድ» ባለፈው ሳምንት ከዳንኤል 7 ላይ ከተመለከተው «ታናሽ ቀንድ» የተለየ መሆኑን መረዳት ይኖርብናል። በዳንኤል 7 የተመለከተው «ታናሽ ቀንድ» የሚወጣው ከአረተኛው አውረ ማለትም ከሮም መንገሥት ነበር። በምዕረፍ 8 የምንመለከተው «ታናሽ ቀንድ» የሚነሳው ግን ከአውረው ፍየል ማለትም ከገሪክ መንገሥት ነው። ስለዚህም ሁለቱ ምዕረፎች የሚገልጹት ስለተለያዩ ሰዎች ነው ማለት ነው። አንዳንድ ሰዎች በዳንኤል 8 የተጠቀሰው «ታናሽ ቀንድ» እንጢየኮስ ኢዲፋንዮስ በሚባል ሰው ተፈጽሞአል ይላሉ። ይሁን እንጂ በሁለቱም ምዕረፎች የተጠቀሱት ሰዎች ተመሳሳይ ባሕርይ ስላላቸው በዳንኤል 8 የተጠቀሰው ትንቢት በእንጢየኮስ ኢዲፋንዮስ ዘመን ቢፈጸምም በተጨማሪ በዳንኤል 7 የተጠቀሰውን በመጨረሻ ዘመን የሚነሳውን ክፉ መሪ ያመለክታል የሚል ግምት አላቸው።

ስለ ታናሹ ቀንድ ሰፋ ባለ ሁኔታ ከመመልከታቸን በፊት የዚህን ክፍል ፍጻሜ ለመረዳት ታሪክን መመርመር ይኖርብናል። ከባቢሎን ውድቀት በኋላ የሚደንና ፋርስ መንገሥት መግዛት ጀመረ። አይሁዳውያንንም ወደ ሀገራቸው እንዲመለሱ ፈቀዱላቸው። በፖለቲካ መሪው በዘሩባቤል፤ በካህኑ

ዐዘረ፡ በነቢያት በሐገና በዘካርያስ መሪነት ቤተ መቅደሳቸውን ሠሩ። በኋላም በነህምያ መሪነት የከተማይቱ ቅጥር ተሠረ። ፋርሳውያን ከአይሁዳውያን ጋር መልካም መቀረረብ ነበራቸው። በኋላ ግን በ331 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት የፋርስ መንግሥት በተልቁ እስክንዳር በሚመረው የግሪክ መንግሥት ጽል ሆነ። ተልቁ እስክንዳር ኢየሩሳሌምን ለመጸምሰስ በመጣበት ጊዜ ሊቀ ካህኑ መጽሐፍ ቅዱስ ስለ ገሪቦቹ መምጣት እንዳሚኖር ለተልቁ እስክንዳር ነገረው። በዚህም ምክንያት ከተማይቱን አልነካትም። ምንም እንኳን በግሪክ መንግሥት ሥር ቢሆኑም እንጦኪዮስ ኤጲፋንዮስ እስከተነሣበት ዘመን ድረስ አይሁዳውያን በሰላም ኖሩ።

የግሪክ መንግሥት በአረት ክፍል መከፋፈሉን ታስታውስ ይሆናል። ከእነዚህ ግዛቶች አንዱን የሚገዛው ሴሌውክስ የሚባለው ነበር። ሴሌውክስ ሥርወ መንግሥት አቋቁመው በተከታታይ ከገዙ በኋላ በ175 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት እንጦኪዮስ ኤጲፋንዮስ እነርሱ ይገዙ በነበረበት ክፍል ላይ ንጉሥ ሆነ። ቶሎሚ ከሚባሉ የግብፅ ነገሥታት ጋር መዋጋት ጀመረ። (ምዕረፍ 11' ይህን ጦርነት ሰፋ ባለ ሁኔታ ይገልጻል)። እንጦኪዮስ ኤጲፋንዮስ በግዛቱ በነበሩ አገሮች ሁሉ የግሪክን ባሕልና ሃይማኖት ሊያስፋፋ ረለገ። ሕዝቡንም እንደ አምላክ እንዲያመልኩት አደረገ። ረሱ የወረወረው «ኤጲፋንዮስ» የሚባለው ስሙ «የአማልክት መገለጥ» ማለት ነው። የብሉይ ኪዳን የአምልኮ ሥርዓት እንዲቋረጥና በዚያ ምትክ የግሪኮች አማልክት እንዲመለከቱ የግሪክም ባሕል እንዲስፋፋ አደረገ። በኢየሩሳሌም ቤተ መቅደስ በነበረው መሠዊያ ላይ አሣማ ሠዋበትና አረከሰው። በኋላም የግሪክ አማልክት የሚመለከቡት መሠዊያ አደረገው። በዚህም ምክንያት አይሁዳውያን እመፁና ከእንጦኪዮስ ጋር መዋጋት ጀመሩ። በብዙ ሺህ የሚቆጠሩ አይሁዳውያን ተገደሉ። በመጨረሻ ግን በ164 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት የሦርያ ሠረዊት ጽል ተደረገ፡፡ መቅደሱም እንደገና ነጻ የአምልኮ ሥርዓቱም እንደገና ተቋቋመ። ወዲያውኑ እንጦኪዮስ ባልታወቀ ሐመም ምክንያት ሞተ፤ አይሁዳውያንም ነፃነታቸውን አወጁ።

ዳንኤል በ551 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት ይህን ክፍል ሲጽፍ በእንጦኪዮስ ዘመን ስለሚፈጸመው የሃይማኖት ተጽዕኖ መናገሩ ነው። ይህም ከ167-164 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት ተፈጽሞአል። ዳንኤል 8:9-12፤ 19-25 ስለ እንጦኪዮስ ዘመንና ባሕርይ የሚያመለክት ነው። የሚከተሉት ስለዚያ ዘመን ከተነገሩት ዋና ዋና ትንቢቶች ጥቂቶቹ ናቸው።

1. እንጦኪዮስ አቅመ ጸካማ ቢመስልም፡፡ በጣም ያድጋል። በየጊዜውም አዳዲስ ግዛት ይጨምራል።

2. እንጦኪዮስ ሥልጣኑን የሚያዘበት ቀን፡፡ ጨለማና ክፉ ቀን ነው። በእግዚአብሔርና በሕጉ ላይ ብዙ ዓመፁና ክፉት ያደርጋል።

እንጦኪዮስ ሥልጣኑን በያዘበት ዘመን ብዙ አይሁዳውያን እምነታቸውን ቶላ እንዲሉና እግዚአብሔርን እንዲተዉ አድርጎ ነበር።

3. እንጦኪዮስ የሚያሳስት ሰው ነው። መንገሥቱንም የመሠረተው ሌሎችን በማሳሳትና በማጭበርበር ነበር። «እንቁልቆሽን የሚያውቅ» የሚለውም ቃል የሚያመለክተውም ይህንን ነው። የማሳሳት ተገባሪንም በብዙ አገሮች በተለይም በኢየሩሳሌም ላይ በገልፅ አሳይቶአል። ብዙ አይሁዶች እምነታቸውን ተተው የግሪክን አማልክት አምልኮ በአገራቸው እንዲለመዱ አድርገዋል።

4. እንጦኪዮስ እንደ አምላክ ረሱን ከፍ ከፍ ያደርጋል። ረሱን እንደ አምላክ በመቆጠሩና የመቅደሱ አምልኮ እንዲቋረጥ በማድረግ በእግዚአብሔር ላይ የነበረውን ተቃውሞ መገለጽ ነበር።

5. ቅዱስና ታማኝ የሆኑትን አይሁዳውያንን ይወጋቸዋል፤ ለተወሰነ ጊዜም ያሸንፋቸዋል። እምነታችንን ተተን የሐሰት አማልክትን እናመልከም በማለታቸው በብዙ ሺህ የሚቆጠሩ አይሁዳውያን ለእምነታቸው ተሠውተዋል።

6. እንጦኪዮስ የጥዋትና የማታው መሥዋዕት ለ2300 ቀን እንዲቋረጥ ያደርጋል። ይህም የረከሰው መቅደስ እስከሚነጸበትና እግዚአብሔር እንደገና እስከሚመለከበት ያለውን 1150 ቀን ያመለክታል። ወይም ደግሞ እንጦኪዮስ ለገል ጥቅሙ ለማዋል ከመቅደስ ገንዘብ ከወሰደበት ጊዜ እንሥቶ በ164 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት እስከሞተበትና መቅደሱ እስከነጸበት ድረስ 2300 ቀን የሚያመለክት ይሆናል።

7. እንጦኪዮስ የሚገደለው በሰው እጅ አይደለም። የሞተው ባልታወቀ ጽንገተኛ ሐመም ነበር። ይህም በእርግጥ የእግዚአብሔር ኖርድ ነበር።

ምንም እንኳን እነዚህ ትንቢቶች ገልጽ በሆነ ሁኔታ በእንጦኪዮስ ኤጲፋንዮስ የተፈጸመ ቢሆኑም፡፡ በመጨረሻ ዘመን ስለሚነሳው ዓመፁናና ክፉ መሪ እንደሚያመለክትም መዘንጋት የለብንም። እንደገና እስረኤል መከረ ይደርስባታል፤ ብዙ አማኞች ግን ስለ እምነታቸው ይገደላሉ። በዳንኤል 8 መጀመሪያ ላይ የተፈጸመው ትንቢት ሌላውን በመጨረሻ የሚፈጸመውን የዳንኤልን ትንቢት ያመለክታል።

ዳንኤል ይህንን የጻፈው በዚያ ስደት ዘመን የሚኖሩ ወገኖቹን ለማጽናናት ነበር። በረሳቸው ኃይል እንጢዮኮስን ሊቋቋሙት አይቶሉም። ይሁን እንጂ እስከሞት ድረስ ታማኝ መሆን አለባቸው። ወጊያው የእግዚአብሔር ነው፤ ስለዚህም እርሱ በወሰነው ጊዜ ጠላታቸውን እስከወገዱ ሕዝቡን ያከብራቸዋል። ረዕዩን እንዲያም ለዳንኤል የተነገረው ለዚህ ነበር።

ዓላማው የመጽሐፉን መልእክት ለመጽበቅ ሳይሆን፤ በስጽቱ ጊዜ ሕዝቡ ከእምነታቸው እንዲደዘናቸው ለማበረታታት ነበር። እኛም ብንሆን ለእምነታችን በስጽታ ጊዜ ቢሆን ታማኞቹ መሆን አለብን። እንደ ቀን የዓመፅ ኃይል ሲያከትም፤ ኢየሱስ ክርስቶስ የመፀፍ መንገዶችን ይጸመስሳቸዋል፤ የጽድቅ መንገዶችም ይመሠረታል።

21ኛ ጥያቄ፡- በዚህ ምዕረፍ የተሰጠው ትምህርት በእንዴት ዓይነት ሁኔታ የቤተ ክርስቲያን ሰዎች ለእግዚአብሔር ታማኝ ለመሆን እንደሚረዳቸው ንላጽ።

ዳንኤልን ስናጠና ስለ እንዳንጽ አስጸናቂ ትንቢቶች ተመልክተናል። በባቢሎን ምርኮ በነበረበት ጊዜ ከ500 ዓመታት በኋላ በሮም መንገዶች ላይ የሚረጸመውን ሁኔታ እግዚአብሔር ለዳንኤል ገለጸለት። የእግዚአብሔር መንገዶች በምጽር ስለምትገዛበት የመደረገው ጊዜም ገልጸለታል። የሚከተለው ሠንጠረዥ በዳንኤል 2፣ 7 እና 8 ያሉትን ትንቢቶች በአጭሩ ያመለክታል።

ምዕራፍ ሁለት	ምዕራፍ ሰባት	ምዕራፍ ስምንት	ጥበራሪያ
ምሉሉ	አውራው	እንስሳቶች	
የጦርቱ ራስ	አንበሳ		ባቢሎን
የብር ደረትና ከገጾች	ድብ	ጫጫ	ሚዶንና ፋርስ
የናስ ሆድና ጫብ	ነብር	ትንሽ ቀንድ ያለው ፍጥረት	ገሪክ (አንጦኪዮክስ ኢ.ኢ.ፋንዩስ)
የብረት ጭናች	አብረው አውራ		ሮም
የብረትና የሽክላ እገሮች	10 ቀንዶችና አንድ ትንሽ ቀንድ		የአንስራራው የሮም መንግስትና የክርስቶስ ተቃዋሚ
የድንጋጭ ታላት ተራራ መሆን	የጥንት ዘመንና የሰው ልጅ		የእግዚአብሔር የዘላለም መንግስት

አረተኛ ቀን፡- የዚህን ሳምንት ትምህርት መከለስ

የሳምንቱ ስብሰባ

1. የአምልኮ ጊዜ
2. ጸሎት
3. ትምህርቱን መከለስ
4. የውይይት ጊዜ

- 1/ በእግዚአብሔር ዓላማ ላይ ክርስቲያኖች ጥያቄ ስለሚያቀርቡ በት እንዳንጽ ሁኔታዎች ወይም ገጠመኞችን ዘርዘር።
- 2/ በተለያዩ ሁኔታዎች ውስጥ ላሉ ሰዎች የምትሰጣቸው በቅዱሳን መጻሕፍት የተጸገረ ምክር ምንድነው?

ለ. የሐ.15:18-16:4 ተመልከት።

- 1/ ስለሚመጣው ስጽት ኢየሱስ ማስጠንቀቂያ የሰጠን ለምን ይመስልሃል?
- 2/ ቸገር እንደሚጸርስበት እግዚአብሔር ለክርስቲያን ሲነገረው ምን ያህል የሚያጽናናው ይመስልሃል?
- 3/ እግዚአብሔር ስለሚመጣው ስጽት እስረኤላውያንን ያስጠነ ቀቃቸው ለምን ይመስልሃል?

- 1/ የአንጢዮኮስ እጸፋንዮስ ዘመን ከዘመናችን ጋር የሚመሳሰለው እንዴት ነው?
- 2/ የቤተ ክርስቲያኖችን ሰዎች ለማጽናናት በዳንኤል 8 ያለውን ትምህርት እንዴት ልንጠቀምበት እንችላለን?

5. ጸሎት።

ትምህርት አሥረ አፈት

ዳንኤል 9:1-19

የመጀመሪያ ቀን

እምላኬ ሆይ፤ በፊትህ የምንለምን ስለ ብዙ ምሕረትህ ነው እንጂ ስለ ጽድቃችን እይደለምና፤ (ዳን.9:18)።

የእግዚአብሔር ሰዎች ብርታትን የሚያገኙት ከየት ይመስላል?
ከሌሎች ይልቅ ልዩ የሚያደርጋቸው ምን ይመስላል? ቶሎታቸው ነውን?
ትምህርታቸው ነውን? ወይስ ብዙ በመሥረታቸው? አብርሃም:-
የእግዚአብሔር ወዳጅ የተባለው፥ ሙሴ ከእግዚአብሔር ጋር «ፊት ለፊት»
መነጋገር የቻለው፥ ለዳዊት ጸገሞ እግዚአብሔር «እንደ ልቤ የሚሆንልኝ»
በማለት የመሰበረለት ለምን ይመስላል?

ሰውን በእግዚአብሔር ፊት ተልቅ የሚያደርገው ቶሎታው፥ ትምህርቱ፥
ኅብረቱ ወይም ሌላ ውጫዊ ሁኔታው አይደለም። ሰውን በእግዚአብሔር
ፊት ተልቅ የሚያደርገው ከእርሱ ጋር ያለው መቀረረብ ነው። ቅዱሳት
መጻሕፍት ይህን የጠበቀ ኅብረትና መቀረረብ እግዚአብሔርን ማወቅ ይለታል፤
(ኤር.9:23-24 ተመልከት)። ኤርምያስ ከእግዚአብሔር ጋር ስለመቀረረብ
እንጂ የሚናገረው ስለ እግዚአብሔር ሊኖረን ስለሚቻለው የአእምሮ እውቀት
አይደለም። ዳን.11:32:- «አምላካቸውን የሚያውቁ ሕዝብ ይበረታሉ፥
ያደርጋሉም» ይላል። ለእግዚአብሔር ተልቅ ሥረ ለመሥረት የምንቻለው
እርሱን በማወቃቸን ከምናገኘው ኃይል ነው።

እንደ ሰው እግዚአብሔርን ለማወቅ የሚቻለው እንዴት ነው?
እግዚአብሔርን በደንብ እንድናውቅ ከተረፈ ሁለት ነገሮችን ማድረግ
አለብን። በመጀመሪያ የእግዚአብሔርን ቃል ማወቅ አለብን። ከዚያም
ምንም ያህል ዋጋ ያስከፍላን ለእግዚአብሔር ቃል በፍጹም ልባችን መታዘዝ
አለብን። ዳንኤል ጣዖት ከማምለክ ይልቅ በአንበሳ ጉድጓድ ለመጣል
ባደረገው ምርጫ ፍጹም ታዛዥነቱን አሳይቶአል፤ (ዳን.6)። በምዕረፍ 9
ላይ ዳንኤል ደቀበው ታላቅ ጸሎት፥ በቃሉ እንዳትገለጸው የእግዚአብሔርን
ፈቃድ በመረዳቱ ላይ የተመሠረተ ነበር።

ሁለተኛ:- በጸሎት ከእግዚአብሔር ጋር ኅብረት ሊኖረን ይገባል።
ጸሎት፥ ክርስቲያን ኃይልን የሚያገኝበት ምንጭ ነው። ጸሎት፥ እንደ ሰው
ከእግዚአብሔር ጋር ያለው ኅብረት ምን ያህል ጥልቅ መሆኑን የምንለካበት
ቲርዋ ሜትር ነው።

ዳንኤል ታላቅ የጸሎት ሰው መሆኑን ቀዳም ብሉን ተመልክተናል።
በምዕረፍ 1 ላይ ሕልሙን የሚረዳበት ቶሎታ እንዲሰጠው ሲጸልይ
ተመልክተናል። በረሱ የተለያየ ሙከራ ከማድረግ ይልቅ የጥበብ ሁሉ ምንጭ
ወደሆነው አምላክ ፊቱን ሲያቀና እንመለከታለን። እንዳይጸልይ በተከለከለበት
ጊዜ እንኳ ከእግዚአብሔር ጋር በጸሎት መገናኘቱን እንዳላቋረጠም
ተመልክተናል። ስለዚህም በአንበሳ ጉድጓድ ተጣለ፤ እግዚአብሔር ገን
ታደገው። ዛሬ ከዳንኤል ጸሎቶች እንዴን እንመለከታለን። በመጽሐፍ ቅዱስ
ከሠረፈት ታላላቅ ጸሎቶች እንዴ የሆነው ይህ ጸሎት ዳንኤል በእግዚአብሔር
ላይ የነበረው እምነትና እውቀት ምን ያህል ጥልቅ እንዳነበር ያመለክታል።

ከዳንኤል 9:1-19 ስለ ጸሎት እምነት ዋና ዋና እውነት
እንመለከታለን።

በመጀመሪያ:- ስንጸልይ እግዚአብሔር የጠየቀነውን ሁሉ እንዲሰጠን
ገደታ እንዳሌለበት መረዳት አለብን። ለእግዚአብሔር ስለታዘዘን ብቻ
ለጸሎታችን ሁሉ ጊዜ የአሺታን ምላሽ ዋስትና አይደለም። አንዳንድ ጊዜ
እግዚአብሔር የጠየቀነውን ላይሰጠን ይቻላል። እግዚአብሔር ጸሎታችንን
እንደሚሰማልንና እንደሚመልስልን የምናውቀው በምሕረቱ በመጽሐፍትና
የማይገባን ብንሆንም እንኳ ሊባርከን ፈቃድ መሆኑን በመረዳታችን ነው።

ሁለተኛ:- ጸሎታችን በቅዱሳት መጻሕፍት በተሰጠው ተስፋ መመሥረት
አለበት። በነቢዩ ኤርምያስ የተነገረውን የእግዚአብሔር ተስፋ ቃል በመረዳት
ዳንኤል እግዚአብሔር ሕዝቡን እንደገና እንዲያቋቁማቸው ለመጸለይ ቻለ።
እግዚአብሔር በሺሕ የሚቆጠር የተስፋ ቃል ሰጥቶናል፤ በዚህ የተስፋ ቃል
መሠረት ጸሎታችንን እንደሚመልስልን እናውቃለን።

1ኛ ጥያቄ:- እግዚአብሔር ጸሎታችንን እንደሚመልስ የምንተማመንባቸው
የተለያዩ የተስፋ ቃሎችን ገለጽ። ለምሳሌ ያህል እንዲሆንህ
ኤርምያስ 29:11-13 ተመልከት።

ሦስተኛ:- ስለ ኃጢአታችንና ስለ ሌሎች ክርስቲያን ወገኖቻችን
ኃጢአት በጥልቀት ልናስብበት ይገባል። ኃጢአት እግዚአብሔር ጸሎታችንን
እንዳይሰማና እንዳይመልስልን የሚያደርግ ተልቅ እንቅፋት ነው። ዳንኤል
ከፍተኛ የኃጢአት ጥላቻ ነበረው። የረሱን ኃጢአት ወይም የሌሎችን
ኃጢአት አትል ምክንያት ወይም ሰበብ በመስጠት ሊሸፋፍነው አይፈልገውም።
ምንም ሳይሸፋፍን በገልጽ ንስሐ ያደርጋል። ኃጢአታችንን እንደሚገባ
ካልተናዘዘን በቀር ጸሎታችን ኃይል ሊኖረው አይቻልም።

አረተኛ:- በጸሎታችን የምንተማመነው ከእግዚአብሔር ጋር ባለን
ኅብረትና ገንኙነት መጠን ነው። በጸሎት አማካኝነት ዳንኤል እግዚአብሔር
ታላቅና ኃይል፥ ቃል ቢዳኑን የሚጠብቅ፥ ጽድቅ፥ መሐሪ፥ በኃጢአተኞች
የሚቆጣ ተሐታንን ገን ይቅር የሚል ለመሆኑ ደጋገሞ ማረጋገጫ እገኛለን።
በዚህ ፍጹም መተማመን ነበረው። እግዚአብሔርንና ባሕርዩን ይበልጥ
ባወቅነው መጠን የጸሎት ሕይወታችንም ጥልቀት ይኖረዋል። ጸሎት ስለ
እንዳንድ ነገሮች እግዚአብሔርን መለመን ብቻ ሳይሆን ከእግዚአብሔር ጋር
ኅብረት ማድረግ ማለት ነው።

አምስተኛ:- ስለ ጸሎት የቀና አመለካከትና ዝንባሌ ሊኖረን ይገባል።
ዳንኤል የልቡን ዝንባሌ በአንዳንድ ውጫዊ ሁኔታዎች አሳየ። ማቅ ለብሶት
አመጽ ነስሶ ነበር የጸለየው። ይህ ሁሉ ምን ያህል በእግዚአብሔር
እንደሚታመን የሚያሳይ ነበር። ዳንኤል ቅድሚያ የሰጠው ሐሳብ የተሻለ ነገር

እንዲኖሩና እንዲከብሩልህ ልጆቼን እንዲባርኩ አልነበረም። ዳንኤል ቀዳሚያ የሰጠው ለእንዲከብሩልህ ክብር ነበር። የእንዲከብሩልህ ሕዝብ ኃጢአት ሲያደርጉ በኃጢአታቸውም የተለያዩ ቅጣት ሲደርስባቸው በማያምኑት ዘንድ የእንዲከብሩልህ ስም እንዲሰማቸው በሚገባ ተረድተዋል። ዳንኤልን በጣም ያሳሰበው እንዲከብሩልህ የሚገባውን ደህል ክብር አለማግኘቱ ነበር። «አምላኬ ሆይ፥ ስምህ በከተማህና በሕዝብህ ላይ ተጠርቶአልና ስለ ረሰህ አትዘገይ» በማለት የደለየውም በዚህ ምክንያት ነው-**፲ (ዳን.9:19)**።

2ኛ ጥያቄ:- ከእንዲከብሩልህ ጋር የጠበቀ ኅብረትና ገንኙነት እንዳላቸው የምታውቃቸውን ሰዎች ጥረ። ከጸሎታቸው ውስጥ እንዲከብሩልህን እንዲያወቁ የሚገልጹ ነገሮች ምንድናቸው?

እኛስ እንዲከብሩልህን እናውቀዋለን? ከቃሉ ስለ እርሱ ለማወቅ ጊዜ ወስደን እናጠናቀቃለን? በዳንኤል ምሳሌነት እየተመረን በጸሎት ከእንዲከብሩልህ ጋር ሕብረት እናደርጋለን?

3ኛ ጥያቄ:- ልልዱ.3:7-14 አንብብ። ኢየሱስ ክርስቶስን የማወቅ ፍላጎት በሕይወትህ ውስጥ የሚታየው በእንዴት ዓይነት ሁኔታ ነው?

4ኛ ጥያቄ:- ዳን.9:1-19 አንብብ።
 ሀ/ ስለ እንዲከብሩልህ ባሕርይ ከእነዚህ ጥቅሶች የተረዳክውን ገለጽ።
 ለ/ ዳንኤል የሕዝቡን ኃጢአተኝነት በእንዴት ዓይነት ሁኔታ ይገልጻል?

ሁለተኛ ቀን ክፍል አንድ:- ዳንኤል 9:1-3

ጥያቄዎች

5ኛ ጥያቄ:- ሀ/ ዳንኤል ስለ ወገኖቹ እንዳገና መቋቋም መጸለይ የጀመረው ማን በሚገዛበት ዘመን ነበር?

ለ/ በዚህ ጊዜ ይህን ጸሎት መጸለይ የጀመረው ለምን ይመስልሃል?

6ኛ ጥያቄ:- ሀ/ የዳርዮስ ሌሎች ሰዎች እነማን ናቸው? መልሱን ለማግኘት አሥረኛውን ትምህርት ተመልከት።

ለ/ ዳንኤል ስለ ዳርዮስ የተናገረቸውን አንዳንድ ነገሮች ገለጽ።

7ኛ ጥያቄ:- ዳንኤል ስለ ሕዝቡ እንዳገና መመለስ መጸለይ የጀመረው የማንን መጽሐፍ ነጠና በኋላ ነው?

8ኛ ጥያቄ:- «የኢየሩሳሌም ጥፋት» ለምን ደህል ጊዜ ነበር? ኢር.25:8-14 አንብብ።

9ኛ ጥያቄ:- ዳንኤል ራሱን ማዋረዱንና የጸሎቱን ጥልቀት ለማሳየት የተጠቀመባቸው ውጫዊ ሁኔታዎች ምንድናቸው?

የመጽሐፍ ቅዱስ ማብራሪያ /ኮሚገታሪ/

የዳንኤል መጽሐፍ:- «የትንቢት መጻሕፍት ቁልፍ» ተብሎ እንዲጠራ አስቀድመን ተመልከተናል። እንዲሁም የተባለበት ምክንያት ከመጽሐፍ ቅዱስ መጻሕፍት ሁሉ ትንቢት ዳንኤል ከዚያን ዘመን አንሥቶ እስከ ዘመን መጨረሻ ድረስ ስለሚኖረው ሁኔታ በቀዳም ተከተል ስለሚያስረዳ ነው። ዳንኤል 2-8 እና 11 «ስለ አሕዛብ ዘመን» ገለጻ ይሰጣል። ይህ ዘመን አሕዛብ እስረኤልን የተቆጣጠረበት ዘመን ነው። ዳንኤል ስለ ሜዶንና ፋርስ፥ ስለ ገሪክ፥ ስለ ሮም፥ እንዲሁም ኢየሱስ መጥቶ ዘላለማዊ መንግሥቱን ከመመሥረቱ በፊት ስለሚነሳው የመጨረሻው መንግሥት በትንቢቱ አመልክቶአል።

ዳንኤል 9 ስለ አይሁድ ሕዝብ ቁልፍ ትንቢቶችን የያዘ ምዕራፍ ነው ሊባል ይቻላል። ዳንኤል ለወገኖቹ አይሁዳውያን በጣም ደስብላቸው ስለነበር ወደ ሀገራቸው ስለመመለሳቸው አጥብቆ ይጸልይ ነበር። እንዲከብሩልህ ገን መሢህ መጥቶ እነርሱን ከመታደግ በፊት በመጨረሻው ዘመን በወገኖቹ ላይ ስለሚደርስባቸው ጉዳይ በሙሉ ገለጸለት። በዚህ ሳምንት ስለ ዳንኤል ጸሎት እንመለከታለን፤ በዳን.9:24-27 ወደተጠቀሰው ከፍተኛ ትንቢት የሚመረንም ይኸው ጸሎት ነው።

በዳንኤል 9:1 ላይ ዳንኤል መጸለይ የጀመረው ንጉሥ ዳርዮስ በነፃ በመጀመሪያው ዓመት እንዳነበር ይናገራል። ሜዶንና ፋርስን የገዛ ዳርዮስ የሚባል ሌላ ንጉሥ በ522 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት እንዳነበር ቢታወቅም (በዕዝረ 4:24፥ ሐዘ 1:1 እና ዘካርያስ 1:1 በተጠቀሰው መሠረት ገን) ዳንኤል የሚናገረው ስለሌላ ንጉሥ ዳርዮስ ነበር። እነዚህ ሁለት ነገሥታት የተለያዩ መሆናቸውን መረዳት አለብን። በዳንኤል የተጠቀሰው ዳርዮስ ከባቢሎን መውጻቅ በኋላ የተነሣ የመጀመሪያው የሜዶንና ፋርስ ንጉሥ ነበር። ሌላው ዳርዮስ የተነሣው ገን ከብዙ ዓመታት በኋላ ሲሆን አይሁዳውያን ጀምረውት የነበረውን የቤተ መቅደስ ሥረ እንዲፈጽሙ የረቀቀላቸው ንጉሥ እርሱ ነው።

በዳንኤል 5:31 ሜዶንዊው ዳርዮስ ባቢሎንን ጽል አድርጎ መንግሥቱን እንዳወሰደ ተመልክተናል። በዳንኤል 6 ጸገሞ ዳንኤል ወደ አንበሶቹ ጉድጓድ የተጣለው በንጉሥ ዳርዮስ ዘመን እንዳነበር ተመልክተናል። በትምህርት 10 የታሪክ አዋቂዎች ዳርዮስ ከሁለቱ ሰዎች አንዱ ሳይሆን

እንደሚታወቅ የሰጡትን ሐሳብ አይተናል። እንዲያውም በቂርስ ሥር ሆኖ ባቢሎንን ይገዛ የነበረ ጋባሩ ይባል የነበረ ሰው ነው ይላሉ። ሌሎች ደግሞ ዳርዮስ የመጀመሪያው የሜዶንና ፋርስ ንጉሥ የቂርስ ሌላ ስሙ ነው ይላሉ። በዳንኤል 9 የተጠቀሱት ሁኔታዎች የተፈጸሙት ዳርዮስ ባቢሎንን ከያዘ በኋላ ቢሆንም በዳንኤል 6 የተጠቀሰው ሁኔታ ከመፈጸሙ በፊት ነው።

ዳንኤል ስለ ዳርዮስ እንዲያውም ነገሮችን ይጠቅሳል። እንዲሁም፡- ጸሎቱን የጀመረው ዳርዮስ በነገሠ በመጀመሪያው ዓመት እንዳሳበር ገልጾአል። እንዲሁም ከተባለ ዳንኤል መጽሐፍ የጀመረው በ539 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት ነበር ማለት ነው። የዳንኤል ጸሎት መልስ ያገኘው፥ እይሁዳውያንም ወደ ኢየሩሳሌም እንዲመለሱ የተፈቀደላቸው ይኸው ዳርዮስ በነገሠበት የመጀመሪያ ዓመት መጨረሻ እካባቢ ነበር።

ሁለተኛ፡- ዳርዮስ ሜዶናዊ እንደነበር ገልጾአል። በሜዶንና በፋርስ ላይ ሊነገሥ የቻለው ሜዶናዊ በመሆኑ ስለነበር ለዳንኤል ይህን መጥቀስ በጣም አስፈላጊ ነበር።

ሦስተኛ፡- ዳርዮስ የአሐሽዊሮስ ልጅ ነበር። በብሉይ ኪዳን ውስጥ ሁለት ሰዎች አሐሽዊሮስ በሚል ስያሜ ስለሚታወቁ ልዩነታቸውን መረዳት አለብን። በዕብራይስጡ መጽሐፍ ቅዱስ አሐሽዊሮስ ተብሎ በዕዘፈ 4:6 እና በመጽሐፈ አስቴር የተጠቀሰው ንጉሥ ከ486-465 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት የነገሠ ነው። ይህንን ንጉሥ የዓለም ታሪክ አርጤክስስ በማለት ይጠራል።

የእንግሊዝኛውንና የአማርኛውን መጽሐፍ ቅዱስ ብናስተያይ በፋርስ ነገሥታት አጠረር ላይ እንደሚለያየ እንረዳለን። የገሪክኛውን የብሉይ ኪዳን ትርጉም የተከተለው የአማርኛው መጽሐፍ ቅዱስ በዕዘፈ 4:6-7 እና በመጽሐፈ አስቴር የተጠቀሱትን ነገሥታት «አርጤክስስ» በማለት ይጠራቸዋል። የዕብራይስጡን ብሉይ ኪዳን ትርጉም የተከተለው የእንግሊዝኛው መጽሐፍ ቅዱስ ደግሞ በሁለት የተለያዩ ስም ይጠራቸዋል። በዕዘፈ 4:6 ላይ አሐሽዊሮስ ይላል፤ አሐሽዊሮስ የአርጤክስስ ሌላ ስሙ ነው። በዕዘፈ 4:7 እና 7:1 ግን አርጤክስስ ይለዋል። ብዙ ምሁራን እነዚህ ሁለት የተለያዩ ነገሥታት መሆናቸውን ያምናሉ። በመጽሐፍ ቅዱስ የተጠቀሱትን የተለያዩ የፋርስ ነገሥታት ለማወቅ የሚከተለውን ዘርዘር አጥና።

1. ቂርስ (ምናልባትም ሜዶናዊው ዳርዮስ የሚባለው) /ኢ.ሳ.44: 28-45፤ ዕዘፈ 1:1-4፤ 5:13-15/ የገዛው ከ559-530 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት ነበር።

2. ካምብይስስ ደግሞ (በቅዱሳት መጽሐፍት አልተጠቀሰም) የገዛው ከ530-522 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት ነበር።

3. ታላቁ ዳርዮስ /ዕዘፈ 4:5፤ 5:6-7፤ 6:1፤ ሐጌ 1:1፤ ዘካ.1:1/ የገዛው ከ522-486 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት ነበር።

4. አሐሽዊሮስ (አርጤክስስ ቀዳማዊ የተባለው) /ዕዘፈ 4:6 እና መጽሐፈ አስቴር/ የገዛው ከ486-424 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት ነበር።

5. አርጤክስስ ቀዳማዊ /ዕዘፈ 4:7፤ 7:1፤ 21-26፤ ነህምያ 2:1-8/ የነገሠው ከ465-424 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት ነበር።

አፈተኛ፡- ዳርዮስ በባቢሎን ላይ ገዢ እንደሆነ እናነባለን። ዳርዮስን በባቢሎን ላይ ማን እንዳነገሠው እናውቃለን ዳንኤል ግን ይህን የጠቀሰው መንገሥቱን ለእርሱ የሰጠው እግዚአብሔር መሆኑን ለማመልከት ሳይሆን አይቀርም። ዳንኤል የሰዎችን መንገሥት ሁሉ የሚቆጣጠረው እግዚአብሔር እንዲሆንና የወደደውንም ሊቸምት ሥልጣን እንዳለው እርግጠኛ ነበር። ምናልባትም ቂርስ መንገሥትን ለዳርዮስ እንዳሰጠው የሚያመለክት ፍንጭ ይሆናል።

ዳርዮስ በነገሠ በመጀመሪያው ዓመት ዳንኤል የነቢዩ ኤርምያስን መጽሐፍ ያነብ ነበር። የነቢዩ ኤርምያስ መጽሐፍ የተጻፈው በ586 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት ዳንኤል ወደ ምርኮ ከተሰደደ በኋላ ነበር። ይሁን እንጂ በዚያን ጊዜ የእግዚአብሔር ቃል መሆኑን ተቀብለውት ስለ ነበር ዳንኤል መጽሐፉን ያነበበው ከተጻፈ ከ47 ዓመት በኋላ በ539 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት ነበር።

ኤርምያስ ኢየሩሳሌም የምትቀጣው ለ70 ዓመት ብቻ እንደሆነ ትንቢት ተናግሮአል፤ (ኢር.25:8-14፤ 29:10-14)። ቢተ መቅደሱም ሆነ የኢየሩሳሌም ከተማ ፈረሰች ስለነበር ይህ ጊዜ «የመፈረረሽ ጊዜ» ተብሎአል። ሰጣው ዓመታት እይሁዳውያን በምርኮነት የሚቆዩባቸው ገምት ላይ የተመሠረተ ዓመታት ናቸው። ስለዚህ 70 ዓመት ለመረዳት ሁለት አመለካከት ቀርቦአል። የመጀመሪያው፡- ሰጣው ዓመት የእይሁዳን ሕዝብ ፖለቲካዊ ምርኮ ያመለክታል ይላል። ይሁዳ በመጀመሪያ በባቢሎናውያን የባርነት ቀንበር ሥር የወደቀቸው በ605 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት ነበር። ይህም ናቡከደነሾር ኢየሩሳሌምን ከያዘበትና እንደ ዳንኤል የመሳሰሉትን ጥቂት ዋና ዋና ሰዎችን በምርኮነት ከወሰደ በኋላ ነበር። የሰጣው ዓመት ፍጻሜ በ539 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት እይሁዳውያን ወደ ሀገራቸው እንዲመለሱ ቂርስ በፈቀደበት ዘመን ነበር። እንደዚህም ከሆነ ምርኮው የተፈጸመው በ70 ዓመቱ ሳይሆን በ67 ዓመቱ ነበር ማለት ነው።

ሁለተኛ፡- የእይሁዳውያንን ሃይማኖታዊ ምርኮ ሊያመለክት ይችላል። ይህም የቤተ መቅደስ አምልኮ እንዲቋረጥ ከተነገረበት ጊዜ እንሥቶ እንዳገኘ

እንዲቀጥል እስከተፈቀደበት ጊዜ ድረስ ያለውን ዘመን ያሳያል። የኢየሩሳሌም ቤተ መቅደስ የፈረሰው በ586 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት ሲሆን እስከ 516 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት እንደገና አልተሠረዘም ነበር። ይህ ጊዜ ከዋላ ጉዳይ 70 ዓመት ይሆናል።

በ539 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት ዳንኤል 70 ዓመት እንደተፈጸመ ሆኖ ተሰማው። ስለዚህም የተሰፋ ቃሉን እንዲያስብ ወደ እግዚአብሔር መጸለይ ጀመረ። ዳንኤል እግዚአብሔር የሚሠረውን ለማየት ብቻ እጆቹን አጣጥሮ አልጠበቀም። በቅዱሳን ጽሑት አማካይነት እግዚአብሔር ዓላማውንና ፈቃዱን እንዳሚፈጽም ያውቃል። ስለ ሕዝቡ እንደገና መቋቋም የጸለየውም በዚህ ምክንያት ነበር።

ዳንኤል ከ85 ዓመት ዕድሜ በላይ የነበረው ሸማግሌ ነበር። የሚኖረውም በቤተ መንግሥት ውስጥ በመልካም ሁኔታ ነበር። ይሁን እንጂ ስለ ወገኖቹ እስረኤላውያን በጣም ያስብ ነበር። እሰማቸውን ስለ ቃል ወደገባላቸው ምድር በመመለሳቸው እግዚአብሔር እንዲከበር ከፍተኛ ፍላጎት ነበረው። ስለዚህም ለሕዝቡ እንደገና መቋቋም መጸለይ ጀመረ።

ጽሑት በዳንኤል ሕይወት ከፍተኛ ሥፍራ ነበረው። ስለ ሕዝቡ በጣም ያስብ ስለነበር የእግዚአብሔርን ፊት ለመሻት ረሱን አዘጋጀ። ለዚህም ዝግጁነት ዳንኤል ሦስት ነገሮችን አድርጎታል። እነዚህም ሦስት ነገሮች ዳንኤል ረሱን ለጽሑት መስጠቱን መልስ እንዳሚሰጠው በእግዚአብሔር ላይ ያለውን እምነት ያመለክታሉ።

በመጀመሪያ፡- ዳንኤል ጾመ። ለዳንኤል ጾም ማለት ከሥጋ መገለል ወይም ጸገም እንደ እስላሞች ከጥዋት እስከማታ ምንም አለመብላት አልነበረም። ዳንኤል ሙሉ ጊዜውን ለጽሑት መስጠት እንዲያመቸው ፈጽሞ መመገቡን አቋረጠ። የምንጸምበትና የምንጸልይበት ምክንያት ጊዜያቸንንና ረሳቸንን እንዲሁም ፍላጎታችንን ሙሉ በሙሉ ለእግዚአብሔር ለማቅረብ ነው። ምግብ መብላትን እንኳ ሳይቀር የጽሑት ጊዜያቸንን የሚሻማቸንን ማንኛውንም ነገር እናስወግዳለን።

ሁለተኛ፡- ዳንኤል ማቅ ለበሰ። ለአይሁዳውያን ማቅ መልበስ ማለት የንስሐ፣ የልብ መሰበርና የሐዘን ምልክት ነበር። አይሁዳውያን ከፍተኛ ሐዘን ሲያጋጥማቸው ማቅ የመልበስ ልማድ ነበራቸው። ለጽሑት መልስ እንዲሰጠው ዳንኤል ወደ እግዚአብሔር የቀረበውም በሐዘንና በትካዜ ማቅ ለብሶ ነበር።

ሦስተኛ፡- ዳንኤል እመጽ ምናልባትም አፈር በፈሱ ላይ ነሰሰ። ይህ ጸገም ምን ያህል ረሱን በእግዚአብሔር ፊት እንዳቀረጸ የሚያመለክት ነው። በፍጹም ትኩረትና በእግዚአብሔር ቃል ላይ ተመርኩዞ የሕዝቡን ኃጢአት ይቀር

እንዲልና ወደ ሀገራቸውም እንዲመልሳቸው ጸለየ።

እኛም ብንሆን በእግዚአብሔር ፊት ረሳቸንን ማቀረጽ ይኖርብናል። በፍጹም ትኩረትና በሕይወታችን እንዲሠራ ልጁን ኢየሱስ ክርስቶስን ወደ መምሰል ደረጃ እንዲለውጡን ልንለምነው ይገባል። ስለ ቤተ ክርስቲያናቸንም መጸለይ አለብን። እግዚአብሔር ወደ አገራችን ፊቱን እንዲመልስና እንዲፈውሳት መጸለይ አለብን። እነዚህ ነገሮች በጣም አሳስበውን በእግዚአብሔር ፊት በጾምና በጽሑት እንቀርባለን? ወይስ ጽሑታችን የገል ፍላጎትና ምኞታችን ብቻ እንዲሟላልን ነው?

ሦስተኛ ቀን ክፍል ሁለት፡- ዳንኤል 9:4-14

ጥያቄዎች

10ኛ ጥያቄ፡- በዚህ ክፍል ዳንኤል የዘረዘረቸውን የእስረኤላውያን ኃጢአት ዘርዘር።

11ኛ ጥያቄ፡- በዚህ ክፍል ዳንኤል የዘረዘረቸውን የእግዚአብሔር ባሕርያትን ዘርዘር።

የመጽሐፍ ቅዱስ ማብራሪያ /ኮሚቴ/

ዳንኤል በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ኃጢአታቸው ካልተጠቀሰባቸው ጥቂት ሰዎች አንዱ ነው። ይህም ሲባል ዳንኤል ምንም ኃጢአት አልነበረበትም ማለት ሳይሆን፣ ሕይወቱ በእግዚአብሔር ፊት ንጹሕ ነበር ማለት ነው። ዳንኤል ስለ ሕዝቡ ወደ እግዚአብሔር በሚቀርብበት ጊዜ እንደ ረሱ ኃጢአት አድርጎ ለሕዝቡ የኃጢአት ምሕረትን ይለምን ነበር። እንደ እኛ የሕዝቡን ኃጢአት የተለያየ ሽፋን ሊሰጠው አይፈልገም። ለኃጢአቱ ምክንያት አድርጎ ሌሎችን አያቀርብም። ለቅጣቱ ምክንያት የሆነው በሙሉ የሕዝቡ ኃጢአትና በጸል እንዳነበር ገለጸ። በይሁዳ ገዛት የሚኖሩ አይሁዳውያን ነበሩ። በዋና ከተማቸውም ኢየሩሳሌም የሚኖሩ ነበሩ። በሰሜኑ መንግሥት ውስጥ የምትኖረው እስረኤልም የዚህ በጸል ተካፋይ ነበረች። የአይሁዱ ነገሥታት፣ የእስረኤል መሪዎችና እንዲሁም ተረው ሕዝብ ጭምር ኃጢአትን እንዳደረጉ ጠቅሷል።

የእስረኤል ታሪክ በጣም የሚያሳዝን ነው። ምንም እንኳን የእግዚአብሔር ሕዝብ ቢሆኑም ጸጋገመው ከእግዚአብሔር ይቀር ነበር። የእስረኤል ታሪክ ከቤተ ክርስቲያን ታሪክ ጋር ይመሳሰላል። ክርስቲያናት እያወቁ የእግዚአብሔርን ትእዛዝ ያፈርሳሉ። ከእውነት ፈታቸውን

ይመልሳሉ። ስለዚህም እንደ እስረኤላውያን ሁሉ ቤተ ክርስቲያንም የተለያየ ቅጣት ይደርስባታል። የቤተ ክርስቲያናቸንን ኃጢአት መመርመርና ለእግዚአብሔር መናዘዝ ይኖርብናል። ቤተ ክርስቲያንን የሚፈውሳትና የሚባርካትም ደን ጊዜ ብቻ ነው።

ዳንኤል የእግዚአብሔርን ሕዝብ ኃጢአት ለማሳየት የተለያየ ቃላትን ተጠቅሞአል። ሕዝቡ ኃጢአት እንዳደረጉ ተናገረ። በዐብረይስጥ ይህ ኃጢአት የሚለው ቃል ከፍተኛ ውንጀልን ለማመልከት የተሰነዘረ ቃል ነው። ርኩሶትን አድርገዋል፤ ዓመፅንም ፈጽመዋል። የእግዚአብሔር ሕገጋት ቢሰጣቸውም እነርሱ አውቀው ለሕጉ አልታዘዙም። ወደ ትክክለኛው መንገድ እንዲመልሷቸው እግዚአብሔር በተከታታይ ነቢያትን ላከባቸው። እነርሱ ግን የእግዚአብሔርን ነቢያት አልሰማቸውም። እግዚአብሔር ከእነርሱ ጋር ቃል ኪዳን ቢያደርግም ሌሎች አማልክትን በማምለክ ለቃል ኪዳኑ ታማኝ ሆነው አልተገኙም።

12ኛ ጥያቄ፡- የጥንት እስረኤላውያን የፈጸሙባቸው ኃጢአቶች የዘመናቸን ክርስቲያናቸ ከሚፈጽሙባቸው ኃጢአቶች ጋር የሚመሳሰሉት እንዴት ነው?

ዳንኤል የኃጢአትንና ያለመታዘዝን ውጤት ያመለክታል። በመጀመሪያ፡- እኛረት እንዳደረሰባቸው ይናገራል (ዳንኤል 9:7)። በኃጢአታቸውና ከእግዚአብሔርም ከደረሰባቸው ቅጣት የተነሣ ለማደምት ሰዎች መሳቂያ ሆኑ፤ ምስክርነታቸውም አልተከበረም።

ሁለተኛ፡- በዓለም ሁሉ ተበታተኑ። ወደ ባቢሎን በምርኮኝነት ከመወሰዳቸውም ሌላ እስረኤላውያን በዓለም ሁሉ ተበታተኑ። በተበታተኑባቸውም አሕዛብ መካከል ተዋረዱ። ዛሬም እንኳ ቢሆን አይሁዳውያን እንዳተበታተኑ ናቸው። በታሪክ ውስጥ ለረጅም ዘመን ተሰደው የነበሩ ሕዝብ ናቸው። ይህም ሁሉ የደረሰባቸው ለእግዚአብሔር ባለመታዘዛቸው ነበር።

ሦስተኛ፡- በሙሴ ሕግ መጽሐፍ የተጠቀሰው እርግጥን በሙሉ ደረሰባቸው። (እግዚአብሔር የሚታዘዙ ስለሚያገኙት በረከት በማይታዘዙት ደግሞ ስለሚደርሰባቸው እርግጥን ዘዳግም 28ን እንብብ።)

እግዚአብሔር ከአይሁዳውያን ጋር ቃል ኪዳን ባደረገበትና ሕጉንም በሰጠበት ወቅት ቢታዘዙት ስለሚያገኙት በረከት በገልጽ ነገሮቻቸው ነበር። በገል ሕይወታቸውም ይባረካሉ። ከዚህም በተረፈ ለሕገጋቱ ባይታዘዙ ስለሚደርሰባቸው ቅጣትና እርግጥን በገልጽ ነገሮቻቸው ነበር። ባይታዘዙት እነርሱ፤ ቤተሰባቸውም፤ ምድረቸውና መንገዳቸው ሁሉ የተረገመ ይሆናል። የእግዚአብሔር ሕዝብ ሕጉን ካልጠበቁት ከሚደርሰው ቅጣት ማንም ሊያመልጥ አይችልም።

13ኛ ጥያቄ፡- የአንድ ሰው ኃጢአት እርሱን፤ ቤተሰቡን፤ ቤተ ክርስቲያኑንና የሀገሩን ሕዝብ እንዴት ሊጉዳ እንዳሚችል የሚያሳይ ምሳሌ ስጥ።

በኃጢአታቸው ምክንያት እየተቀጡ ሳለ እንኳ እስረኤላውያን ወደ እግዚአብሔር ለመመለስና ለሕጉም ለመታዘዝ አለመፈለጋቸው በጣም የሚያስገርም ነው፤ (ዳን.9:13)። ዳንኤል ግን እውነተኛ ንስሐ ምን እንደሆነ ያመለክታቸዋል። በመጀመሪያ፡- ሙሉ በሙሉ ከኃጢአታቸን መመለስ አለብን። ሁለተኛ፡- ወደ እውነት መንገድ መመለስ አለብን። በአፋቸን ብቻ ንስሐ እያደረግን ከበደላቸን የማንመለስ ከሆነ ንስሐቸን ትክክል አይደለም ማለት ነው። ከጠማማው ወደ ቀናው መመለስ አለብን። ድርጊታቸን ሁሉ መለወጥ አለበት።

የረሱንና የሕዝቡን ኃጢአት ለእግዚአብሔር መናዘዝ ብቻ ሳይሆን ዳንኤል ስለ እግዚአብሔር ባሕርይት ከፍተኛ ግንዛቤ ነበረው።

በመጀመሪያ፡- እግዚአብሔር ሩቅ እንዳልሆነና በሕዝቡም ሕይወት የሚደረገውን ሁሉ በቸልታ እንዳማያልፈው ተገነዘበ። ዳንኤል እግዚአብሔርን የእስረኤል አምላክ ብሎ ከመጥረቱ በላይ፤ «አምላኬ» እያለ ይጠራል።

ሁለተኛ፡- ዳንኤል እግዚአብሔር ታላቅና አስፈሪ መሆኑን ተገነዘበ። ብዙ ጊዜ ግን እግዚአብሔር ለቸገሮቻቸን መፍትሔ ይሰጠናል ብለን አናስብም። ዳንኤል ግን እግዚአብሔርን የሚያውቀው በታላቅነቱ ነው። በታላቅነቱ በምጽር ከተነሡት ታላላቅ መንግሥታት አንዱም እንኳ አይወዳደሩትም። የአሕዛብ መንግሥታትን ሁኔታ ሁሉ ይቆጣጠራል። በሕዝቡ ሕይወት የሚደርሰውን ሁኔታ ሁሉ ይቆጣጠራል።

ሦስተኛ፡- እግዚአብሔር በፍቅር ላይ ለተመሠረተው ቃል ኪዳኑ ታማኝ ነው። እኛን እንደመረጠው ሁሉ እግዚአብሔር እስረኤልን የመረጣት ከፍቅሩ የተነሣ ነው። ከእነርሱ ጋር ቃል ኪዳን አደረገ። ቃል ኪዳኑን ያፈረሱት እነርሱ እንጂ እርሱ አልነበረም። ምን ጊዜም ቢሆን እግዚአብሔር ታማኝ ነው። ነገር ግን ታማኝ የሚሆንላቸው ለሚወዱት ተላዛዛቱን ለሚጠብቁለት ብቻ ነው። በኃጢአታቸን የምንቀጥል ከሆነ ግን ይቆጣጠራል።

አረተኛ፡- እግዚአብሔር ሕዝቡን በኃይል ይታገዛቸዋል። እግዚአብሔር ሕገጋቱን ለእስረኤላውያን ሰጣቸው። እነርሱ ግን ወደያውኑ በእግዚአብሔር ላይ ዓመጹ፤ ለሕገጋቱም አልታዘዙም። እግዚአብሔር ግን ወደያው አልቀጣቸውም፤ ከሰሐተታቸው እንዲመለሱ የሚያስጠነቅቁ ነቢያትን ደጋግሞ ላከባቸው። የቀጣቸውም ሳይታዘዙ ብዙ ከቆዩ በኋላ ነው።

አምስተኛ፡- እግዚአብሔር ዳድቅ ነው። የእግዚአብሔር ዳድቅ በሁለት መንገድ ተገልጾአል። በመጀመሪያ፡- እግዚአብሔር የሚያደርገው ሁሉ ትክክል

ነው። በጭካኔ ተነሣሥቶ ምንም ነገር እያደርገም፤ ወይም ባሕሪውን እይለውጥም። ሲቀጣ እንኳ እግዚአብሔር የቆቀር አምላክ ነው። ሁለተኛ፡- የእግዚአብሔር ጽድቅ ኃጢአትን በመቆጣቱ ይታያል። እግዚአብሔር ቅዱስ ነው። ለኃጢአት ተገቢውን ቅጣት ካልሰጠ ቅዱስ አምላክ መሆኑን እይቻልም። ስለዚህም ሕዝቡ ኃጢአትን ሲያደርጉ ይቀጣቸዋል፤ በጥፋታቸውም ስለሚቀጣቸውም ጽድቅነቱ ይታያል። የሚቀጣቸውም ወደ እውነቱ እንዲመለሱ ለማድረግ ነው።

ሰጽሰተኛ፡- እግዚአብሔር መሐል ነው። ከምሕረቱ የተነሣ ይቅር ለማለት ፈቃደኛ ነው። ለማይገባቸውም ሰዎች ምገብን ይሰጣቸዋል። ይህ ባሕርዩ ነው ዳንኤልን ይበልጥ ያጽናናው። እስረኤል በእግዚአብሔር ላይ በማመፅዋ በተገቢው መንገድ ቅጣትዋን እየተቀበለች መሆኑን ዳንኤል ተገንዝቧል። ይሁን እንጂ እግዚአብሔር ሕዝቡን ይቅር እንዲሟልና ምሕረቱን እንዲሟያበዛላቸው ዳንኤል እርግጠኛ ነበር። ስለዚህ ነው ጸሎቱን በእስረኤል ጽድቅ ላይ ሳይሆን በእግዚአብሔር ምሕረት ላይ የመሠረተው።

ሰባተኛ፡- ምን ጊዜም ቢሆን እግዚአብሔር የሰጠውን ተስፋ ይፈጽማል። ይህም ተስፋ የበረከት ወይም የመርገም ሊሆን ይችላል። እግዚአብሔር ቃሉን አያጥፍም። ሰው የሰጠውን ተስፋ ቢዘነጋም እግዚአብሔር ገን በተስፋ ቃሉ የታመነ ነው።

በትንቢተ ዳንኤል 9:4-14 ዳንኤል ስለ ኃጢአት ሲናዘዝ እንመለከታለን። የእግዚአብሔርን ባሕርይት ምን ያህል እንጸተረጃም እንመለከታለን። ሕዝቡ በመበተናቸው የኢየሩሳሌም ከተማም በመፈረረሱ እግዚአብሔርን በጸለኛ ሲያደርገው እንመለከትም። እግዚአብሔር ጽድቅ ለመሆኑ የማያወላውል እምነት ነበረው። ጥፋቱ የእግዚአብሔር ሳይሆን የሕዝቡ ነው። እኛም ብንሆን ስለበጸላችን ስንቀጣ በእግዚአብሔር ላይ ማጉረምረም የለብንም። ምን ጊዜም ቢሆን እግዚአብሔር ጽድቅ ነው። የረሳችንን ልብና የሌላውን የእግዚአብሔርን ሕዝብ መመርመር አለብን። ኃጢአት ካለብን እንናዘዝ። እግዚአብሔር መሐል ስለሆነ ይቅር ይለናል።

14ኛ ጥያቄ፡- እንዳንጽ ጊዜ በኃጢአታቸው ምክንያት የተለያየ ቸገር ሲደርስባቸው ክርስቲያኖች በእግዚአብሔር ላይ ሲያማርሩ ይሰማል፤ ከእነዚህ ቸገሮች ጥቂቶቹ ምንጽናቸው?

አረተኛ ቀን ክፍል ሦስት፡- ዳንኤል 9:15-19

ጥያቄዎች

15ኛ ጥያቄ፡- በእስረኤል ታሪክ ውስጥ እግዚአብሔር የሠረውን ታላቅ

ተአምረት ዳንኤል የሚያመለክተው የትኛው ነው?

16ኛ ጥያቄ፡- እግዚአብሔር ያን ታላቅ ተአምር በፈጸመ ጊዜ ወጤቱ ምን ነበር?

17ኛ ጥያቄ፡- ዳንኤል ለእግዚአብሔር ያቀረበው ልመና ምንድነው?

18ኛ ጥያቄ፡- ዳንኤል «ስለ እንተ ስትል» ብሎ መጸለዩ ምን ለማለት ይሆን?

19ኛ ጥያቄ፡- የጸሎቱ መልስ እንዲያዘገይበት ዳንኤል እግዚአብሔርን የጠየቀው ለምን ነበር?

የመጽሐፍ ቅዱስ ማብራሪያ /ኮሚንታሪ/

እግዚአብሔር ለእስረኤላውያን ካደረገላቸው ጽንቅ ነገሮች መካከል እንዳናው ከፍተኛውን ሥፍራ ይዞአል። ይኸውም እግዚአብሔር ከገብፅ ባርነት እውጥቷቸው የተሰፋይቱን ምጽር በሰጣቸው ጊዜ ነው። በዚህ ሁኔታ እግዚአብሔር ኃይሉንና እነርሱን ለመታደግ ፈቃደኛ መሆኑን አሳያቸው።

ዳንኤል በነበረበት ዘመን እስረኤላውያን በምርኮኝነት ነበሩ። ስለዚህም ከገብፅ ምጽር አባቶቻቸውን እንዳታደገ ሁሉ እነርሱንም ከባጢሉን ምርኮኝነት እንዲታደጋቸው እግዚአብሔርን ይለምናል። አሁንም እንደገና እግዚአብሔር በታላቅ ኃይሉ እንዲታደጋቸውና ወደ ተስፋይቱ ምጽር እንዲመልሳቸው ያስፈልጋል።

እግዚአብሔር እስረኤላውያንን ከገብፅ በታደገበት ጊዜ እነርሱ ካገኙት ነፃነት ሌላ በዙፊያ የነበሩ አሕዛብ ሁሉ እግዚአብሔር ጽንቅ ሥረ እንዳሠረላቸው ተረዶ። ስለዚህም የእስረኤልን አምላክ እጃግ ይፈሩና ያከብሩ ነበር።

20ኛ ጥያቄ፡- ኢድሱ 2:8-13 አንብብ።

ሀ/ ከነፃናውያን ስለ እግዚአብሔር የሰሙት ምን ነበር?

ለ/ የሰሙትንስ ወረ በእንዴት ጻድቅ ሁኔታ ነበር የተቀበሉት?

ዳንኤል በነበረበት ዘመን እንኳ እግዚአብሔር እስረኤልን እንዴት ነፃ እንዳወጣቸው በዙፊያ የነበሩ አሕዛብ ይናገሩ ነበር። እግዚአብሔርንም ይፈሩ ነበር። እስረኤላውያን ገን ኃጢአት በመሥረታቸው ተዋረዱ፤ የእግዚአብሔርንም ስም አሰጸቡ።

እስረኤላውያን በእግዚአብሔር ፍርድ ውስጥ ነበሩ፤ ስለዚህም ዳንኤል በፍርድ ሳይሆን በምሕረትና በጽድቅ ሥረውን እንዲሠረና ሕዝቡን እንዲታደግ እግዚአብሔርን ይለምናል።

ዳንኤል እስረኤላውያን ጸድቆ በመሆናቸው እግዚአብሔር እንዲሞረቸው አልጠየቀም፤ እግዚአብሔር ድንቅ ሥረ እንዲያደርግ የጠየቀበት እረት ምክንያቶች ነበሩት።

1. የይሁዳ ዋና ከተማ ኢየሩሳሌም ልዩ ከተማ መሆንዋን ዳንኤል ያውቃል። ለእግዚአብሔርም የተለየቱ ነበረቱ፤ ምክንያቱም፡ ኢየሩሳሌም የእግዚአብሔር «ቅዱስ ተረረ» ናትና። ስሙ እንዲጠረጠሩት መርጧታል። በምድር ላይ ከሚገኘው ከየትኛውም ሥፍራ ይልቅ በዚያ እንዲመለከ ረዕዮአል። በሐዘቡ በእስረኤል ላይ እንደ እውነተኛ ንጉሥ የሚገዛውም በዚያ ከተማ ውስጥ ሆኖ ነው።

2. እግዚአብሔርን በእውነት ለማምለክ መቅደሱ በጣም አስፈላጊ እንደሆነ ዳንኤል ተረድቶአል። ዳንኤል «የፈረሰው መቅደስ» ይለዋል። በብሉይ ኪዳን ዘመን እንዲመለከበት እግዚአብሔር የመገናኛው ድንኳን እንዲሠራ አደረገ። በዚያ ሥፍራ ስሙ ይከበር፤ ክብሩም ይገለጽ ነበር። ስለዚህም እንዳለፈው ዘመን እቅዱ በመቅደሱ ውስጥ እንዲመለከ ዳንኤል እግዚአብሔርን ይለምናል።

3. እስረኤላውያን በዓለም ከሚገኙት ሕዝቦች ሁሉ የተለየ መሆናቸውን ዳንኤል ተገንዝቦአል። ልዩ የሆኑት ብርቱ በመሆናቸው ወይም ብዛት ስለነበራቸው አልነበረም። ልዩ የሆኑት በስሙ እንዲጠሩ እግዚአብሔር ስለመረጣቸው ብቻ ነበር። የእውነተኛው እምላክ ሕዝብ ይባሉ ነበር። ስለዚህም በስሙ የተጠሩ ሕዝብ በመሆናቸው እግዚአብሔር ፊቱን እንዲመልሰላቸው ዳንኤል ይለምናል።

4. በዚህ ሁሉ የዳንኤል ዋናው ፍላጎት የእግዚአብሔር ስም እንዲከበር ነበር። እግዚአብሔር የሚገባውን ክብር እንዲያገኝ የዳንኤል ፍላጎት ነው። ስለዚህም «ስለ ረስህ» ስትል ሥረ በማለት እግዚአብሔርን ይጠይቃል። የእግዚአብሔር ሕዝብ እንዳሚገባቸው ሲኖሩ፤ እነርሱ ከመባረካቸው በላይ የእግዚአብሔርም ስም በአሕዛብ መካከል ይከብራል።

እኛም ብንሆን የእግዚአብሔር ምርጥ ሕዝብ ነን። የተመረጥነውም ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስን እንድናስከብር ነው። ኃጢአት ስናደርግ ግን እንደ እስረኤላውያን ሁሉ የእግዚአብሔርን ስም እናስደባለን። በኃጢአታችን እንቀጣለን፤ እናፍረለን፤ ከዚያም አልፈን የእግዚአብሔርን ክብር እናቃልላለን። ከማንኛውም ነገር አብልጠን ለእግዚአብሔር ክብር ማሰብ አለብን። ኃጢአታችንን ተናዝዝን እግዚአብሔር በታላቅ ኃይል በመካከላችን እንዲሠራ ስንጠይቀው ዋናው ዓላማችን እኛ እንድንባረክ ብቻ ሳይሆን እርሱ እንዲከበር መሆን አለበት። ለመሆኑ ለእግዚአብሔር ክብር ይህን ያህል እናስደባለን?

21ኛ ጥያቄ፡- ሀ/ ክርስቲያኖች በኃጢአታቸው የእግዚአብሔርን ስም የሚያሰድቡት እንዴት ነው?
ለ/ በመታዘዛቸውስ እግዚአብሔርን የሚያስከብሩት እንዴት ነው?

ዳንኤል እግዚአብሔርን እንዲሠራ የጠየቀው ምሕረቱን መሠረት በማድረግ ነበር። ሕዝቡን ወደ ሀገራቸው በመመለስ ብርታቱን እንዲያሳይ ጠየቀው። በሚቀጥለው ሳምንት እግዚአብሔር ለዳንኤል ጸሎት የሰጠውን መልስ እንመለከታለን። ለእርሱ የምንሠራውን ሥረ ሁሉ በጸሎት ስንጀምር እግዚአብሔር ጸስ እንዳሚለው ማስተዋል ይኖርብናል። ወደ እግዚአብሔር ስንቀርብ፤ ሐሳባችንም እንደ ሐሳቡ ሲሆን፤ እግዚአብሔር በጸሎታችን ድንቅ ሥረ ይሠራል። እንደ እግዚአብሔር ሕዝብ በገልጽ ሆኖ፤ በኅብረት ከማንኛውም ኃጢአት ንጹሕ መሆናቸንን ማረጋገጥ ይገባናል። ንስሐ የእግዚአብሔር መንፈስ እንዲሠራ በሩን ይከፍትለታል። የእግዚአብሔር መንፈስ በታላቅ ኃይል በቤተ ክርስቲያን ውስጥ እየሠራ ነው ወይስ ሁኔታዎች ሁሉ ቀዝቅዛዎታል? የረስህን ሕይወትና ቤተ ክርስቲያንን መርምር። እግዚአብሔር ድንቅ ሥረውን እንዲሠራ ስሙን በእኛ ውስጥ እንዲያስከብር የምንጠይቅበት ጊዜ እሁን ነው።

አምስተኛ ቀን፡- የዚህን ሳምንት ትምህርት መከለስ።

የሳምንቱ ስብሰባ

1. የሳምንቱ የአምልኮት ጊዜ
2. ጸሎት
3. ትምህርቱን መከለስ
4. የውይይት ጊዜ

ሀ/ የቤተ ክርስቲያንህን ታሪክ ከእስረኤል ታሪክ ጋር እነሳፀር።

1. እግዚአብሔር በመካከላቸው በታላቅ ኃይል የሠረበት ጊዜ አለን?
2. እግዚአብሔር እናንተን የቀጣበት ጊዜ አለን?
3. ለቀጣቱ መንስኤ የሆነው ነገር ምንድነው?
4. ዛሬስ በታላቅ ኃይል እግዚአብሔር በመካከላቸው እየሠራ ነውን?
5. እግዚአብሔር በታላቅ ኃይል እንዲሠራ ቤተ ክርስቲያን ከኃጢአት መንጸት እንዳለባት ታስባለህ? እግዚአብሔር እንዲያገኝታል ድንቅ ሥረውን እንዲሠራ የኅብረት ኅዛዜ አድርጉ።

ለ/ ሰዎች እንዲሰጡት እንዲሉት ለማወቅ እንደሚችሉ ተወያዩ።

1. ምን ማድረግ አለባቸው?
2. እንዲሰጡት እንደሚገባ እንዳያውቁ የሚያደርጋቸው ምንድነው?
3. በጣም ወደ እንዲሰጡት የቀረቡ ለመሆናቸው የምትመስ ክርላቸው የአንዳንድ ሰዎችን ስም ጥቀስ።
4. ሕይወታቸው ከሌላው ሰው ልዩ የሆነው በምን መልኩ ነው?

- ሐ/ 1. የዳንኤል ጸሎት ስለ እንዲሰጡት ያለውን ዕውቀትና ፍቅር የሚያመለክተው እንዴት ነው?
2. ዛሬስ ክርስቲያኖች ስለ እንዲሰጡት ያላቸውን እውቀት እንዴት ነው በጸሎታቸው የሚገልጹት?

መ/ ከዳንኤል ጸሎት የምንማረቸውና በረሳችን ጸሎት ውስጥ ልንጠቀምባቸው የምንችላቸው ነገሮች ምንድናቸው?

5. ጸሎት።

ትምህርት አሥረ አምስት

ዳንኤል 9:20-27

የመጀመሪያ ቀን

ዓመፃን ይጨርስ፥ ጋጢአትንም ይፈጽም፥ በጸልንም ያስተሰርድ፥ የዘላለምን ጽጽቅ ያገባ፥ ረዕዩንና ትንቢትን ያትም፥ ቀድሶት ቅዱሳኑንም ይቀባ ዘንድ በሕዝብህና በቅድስት ከተማህ ላይ ሰባ ሱባዔ ተቆጥሮአል። (ዳን.9:24)

የትንቢተ ዳንኤል መሪ ሐሳብ፡- ምንም እንኳን የተለያየ ሁኔታ በምድር ላይ ቢፈጸምም እንዲሰጡት ሁሉንም የሚቆጣጠር መሆኑን ማሳየት እንደሆነ ተመልክተናል። እስረኤላውያን በእርሱ ቁጥጥር ሥር ነበሩ፤ እንዲቀጡዋቸው ለባቢሎናውያን አሳልፎ የሰጣቸውም እርሱ ነበር። በዳንኤልና በሦስት ጓደኞቹ የተፈጸመው ሁኔታ በእርሱ ቁጥጥር ሥር ነበር። የአሕዛብ ነገሥታትን የሚቆጣጠረውም እርሱ ነው። ከዚህም በላይ ታሪክ ረሱ እንኳ በእንዲሰጡት ቁጥጥር ሥር እንደሆነ አይተናል። ከዳንኤል ዘመን አንሥቶ እስከ ሮማውያን ዘመን ድረስ ስለሚነሡት ነገሥታት እንዲሰጡት በትንቢት ለዳንኤል ገለጠለት። ዛሬ እስከ መጨረሻው ዘመን ድረስ በእስረኤላውያን

ላይ ስለሚደርሰው ሁኔታ እንመለከታለን። እንዲሰጡት ለዳንኤል እንደተናገረው፥ የእስረኤልን ሕዝብ በተመለከተ የሚፈጸሙት ክንዋኔዎች በሙሉ የጊዜ ገደብ እንዳሉላቸው ነው። ይህም የጊዜ ገደብ ሰባ ጊዜ ሰባት በመባል ይታወቃል።

የታሪክ ገቡ ወይም ዓላማው የእንዲሰጡት ሕዝብ በተለይ በመከረ ውስጥ በሚያልፉበት ወቅት ማድናት እንደሆነ ተመልክተናል። እንዲሰጡት ይህን የሚያደርገው የክፉ ፍጻሜው ምን እንደሚሆን በማመልከት ነው። አስቀድሞን የዓለምን ታሪክ ተመልክተን ቢሆን ኖሮ በዳን.9:24 የተሰጠውን ትንቢት እንደሚገባ ለመረዳት በቻልን ነበር። አዳምና ሔዋን ከበጸሉበት ጊዜ አንሥቶ ክፉት በምድር ላይ እየገዛ ነበር። ወንድም ከወንድም ይጋጫል። መንገዳቸው ከእንዲሰጡት ይርቃሉ። ክፉት በየቦታው እየሰለጠነ ነው። ስለዚህም የዓለም ታሪክ የክፉትና የዓመፅ ታሪክ ሊባል ይቻላል። የእንዲሰጡት ሕዝብ አእምሮ አንዳንዴ ለዚህ ሁሉ ሥቃይና መከረ ፍጻሜ ይኖረው ይሆን? እያለ ይጠይቃል። አዎ፥ አንድ ቀን ክፉትና ዓመፅ እንደሚያከትም እንዲሰጡት ለዳንኤል ያረጋግጥለታል። በዳን.9:24 ላይ ጋጢአት እንደሚፈጸም፥ ጽጽቅ እንደሚገዛ፥ እንዲሰጡትም ከሕዝቡ ጋር ፍጹም ኅብረት እንደሚኖረውና ምንም ትንቢት እንዳይከሰታል ይነገረዋል።

ምናልባትም ስለዚህ ታላቅ ጊዜ በዳንብ የሚገልጸው የረዕይ መጽሐፍ ሳይሆን አይቀርም። «ታላቅም ጽምፁ ከሰማይ፡- እነሆ የእንዲሰጡት ጽንኳን በሰዎች መካከል ነው ከእነርሱም ጋር ያድረድ፥ እነርሱም ሕዝቡ ይሆናሉ እንዲሰጡትም እርሱ ረሱ ከእነርሱ ጋር ሆኖ አምላካቸው ይሆናል፤ እንባዎቹንም ሁሉ ከዓይኖቻቸው ያብሳል፥ ሞትም ከእንገደህ ወዲህ አይሆንም፥ የቀዳመው ሥርዓት አልፎአልና ብሎ ሲናገር ሰማሁ» (ረዕይ 21:3-4)።

1ኛ ጥያቄ፡- ይህ ትንቢት በእንዴት ዓይነት ሁኔታ ክርስቲያኖችን ሊያድናቸው እንደሚችል ዘርዘር። በቤተ ክርስቲያንህ ውስጥ ያሉትን ክርስቲያኖችህ እንዴት ያድናቸዋል?

ብዙ ጊዜ እኛ ክርስቲያኖች ዓይኖቻችንን ተገረፍን ላይ ብቻ እናሳርፋለን። በሕይወታችን ወይም በአካባቢያችን ያለውን መከረ ብቻ እንመለከታለን። ስለ ስደቱ ብቻ እናስባለን። በቤተ ክርስቲያንና በአካባቢያችን ያለውን ክፉ ነገር ተመልክተን «ይህ ሁሉ የሚስተካከልበት ጊዜ ይመጣ ይሆን?» በማለት እንጠይቃለን። አንዳንድ ጊዜም ተስፋ እንቆርጣለን። ዓይኖቻችን በኢየሱስ ክርስቶስ ላይ ማድረግን ከዳንኤልና ከሌሎች የትንቢት መጻሕፍት መጣር አለብን። የእርሱን መመለስ እንጠብቅ፤ እነዚህ ትግሮች ሁሉ የሚያከትሙት ያን ጊዜ ነው፤ (2ቆሮ. 4:16-18 ተመልከት)። ዓይኖቻቸው በዘላለማዊው ነገሮች ላይ ናቸው ወይስ በዚህ ዓለም ባሉት ጊዜያዊ ነገሮች ላይ?

2ኛ ጥያቄ:- ሀ/ 2ቆሮ.4:16-18 እንብብ። ዓይኖቻችንን ልናሳርፍባቸው ስለሚገቡ ዘላለማዊ ነገሮች ዘርዘር።
ለ/ ብዙ ጊዜ ክርስቲያኖች ዓይኖቻቸውን ስለሚያሳርፉባቸው ጊዜያዊ ነገሮች ዘርዘር።

3ኛ ጥያቄ:- ዳን.9:20-27 እንብብ። ለዳንኤል የተሰጠውን ትንቢት በረሰህ ቃላት ገለጸው። ወይም በረሰህ እነጋገር በጽሑፍ አስቀምጠው።

ሁለተኛ ቀን ክፍል አንድ:- ዳንኤል 9:20-24

ጥያቄዎች

- 4ኛ ጥያቄ:- መጸለይ ከጀመረ ከምን ያህል ጊዜ በኋላ ነው ዳንኤል የጸሎቱን መልስ ያገኘው?
- 5ኛ ጥያቄ:- ሀ/ ለዳንኤል የጸሎቱን መልስ ይዘላት የመጣው ማነው?
ለ/ ከዚህ በፊት ይህ «ሰው» ወደ ዳንኤል የመጣው መቼ ነበር? ስለዚህ ሰው ምን እንደተባለ ትምህርት 13ን ተመልከት።
- 6ኛ ጥያቄ:- መልእክተኛው የመጣው መቼ ነበር?
- 7ኛ ጥያቄ:- ለዳንኤል የጸሎቱ መልስ የተሰጠው ለምን ነበር?
- 8ኛ ጥያቄ:- ሰባ ጊዜ ሰባትን የወሰነው ማነው?
- 9ኛ ጥያቄ:- ይህ ሰባ ጊዜ ሰባት የተባለው ጊዜ ምን ያህል ይመስልሃል?
- 10ኛ ጥያቄ:- ይህ ሰባ ጊዜ ሰባት ከተፈጸመ በኋላ ስለሚፈጸሙ ስድስት ነገሮች ገለጽ። እነዚህ ነገሮች እያንዳንዳቸው ምን የሚያመለክቱ ይመስልሃል?

የመጽሐፍ ቅዱስ ማብራሪያ /ኮሚፕላት/

ባለፈው ሳምንት ትምህርት ስለ ዳንኤል ኑዛዚና ሕዝቡ ወደ ኢየሩሳሌም እንደመለሱ ያደረገውን ጸሎት ተመልክተናል (ዳን.9:1-19)። ምንም እንኳን ዳንኤል ይህን ጸሎት የጻፈው እግዚአብሔር በእንዴት ዓይነት ሁኔታ ጸሎቱን እንደመለሰለት ለማሳየት ቢሆንም ሌሎች እስረኤላውያን የእርሱን ጸሎት ምሳሌነት እንዲከተሉ ይፈልጋል። የእግዚአብሔርን በረከት ከማግኘታቸው በፊት ኃጢአታቸውን መናዘዝ እንዳለባቸው ሊያመልክታቸው ያስባል። ከዚህም በተረፈ በጸሎታችን እማካይነት እግዚአብሔር ታላቅ ሥረን እንዳሚሠራ ማወቅ ይገባናል። በጸሎታችን በኩል የረሱ በሆነቸው ቤተ ክርስቲያን ውስጥ ታላቅ ሥረን ከመሥረቱ በፊት ግን ኃጢአታችንን መናዘዝና መንጻት አለብን።

ለዳንኤል ጸሎት የተሰጠውን መልስ በትንቢት ዳንኤል 9:24-27 እናገኛለን። ይሁን እንጂ የተሰጠው መልስ ዳንኤል ከጠበቀው በጣም የተለየ ነው። እስረኤላውያን ወደ ሀገራቸው እንዲመለሱና ኢየሩሳሌምን እንዲያዝኑ ነገረው። ይሁን እንጂ የሰጠው መልስ እርሱ ከጠየቀው በጣም ሰፊ ያለ ነው። ከዳንኤል ዘመን እንሥቶ ክፋትና ዓመፀ እስከሚወገዱበት ዘመን ድረስ በእስረኤላውያን ላይ ስለሚፈጸመው ሁኔታ ገለጻለት። ይህም የሚሆነው የዓለም ፍጻሜ በሚቃረብበት ወቅት ነው።

ገና ዳንኤል እየጸለየ እያለ ነበር እግዚአብሔር መልሱን የሰጠው። መልእክትን «ገብርኤልን» ላከለት። ከዚህ ቀደም ገብርኤል ወደ ዳንኤል መልእክተኛ ሆኖ እንደተላከ በ8:16 ተመልክተናል። ገብርኤል ወደ እርሱ የመጣው የሰው መልክ ይዞ ስለነበር:- «አስቀድሜ በፊት እይቼው የነበረው ሰው ገብርኤል ...» በማለት ይገልጻል። ገብርኤል ግን መልእክት እንጂ ሰው አይደለም። ዳንኤል ገብርኤልን በፍጥነት እየበረረ ወደ እርሱ ሲመጣ ተመልክቶ ይሆናል። እግዚአብሔር ገብርኤልን የላከው ገና ዳንኤል መጸለይ በጀመረበት ጊዜ ነበር። ዳንኤል ገብርኤልን ያየበትን ጊዜ እንዳሚገባ ያውቀዋል። ጊዜው «የማታ መሥዋዕት» የሚቀርብበት ጊዜ ነበር። በዚያን ጊዜ ምንም መቅደስ ስላልነበረቸው መሥዋዕት አያቀርቡም ነበር፤ ይሁን እንጂ የኢየሩሳሌምን መቅደስ አሠረር ዳንኤል እንዳሚገባ ያስታውሰዋል። መቅደሱ የፈረሰው በ586 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት ነበር። የማታ መሥዋዕት የሚቀርበው ከቀኑ 9 ሰዓት ነበር። ልክ በዚህ ሰዓት የአንድ ዓመት በ7 ይሠዋል፤ የእህልና የመጠጥ ቁርባንም ለእግዚአብሔር ይቀርባል። ብዙ እይታዎች ወደ እግዚአብሔር የሚጸልዩበት ጊዜ ነበር።

ዳንኤል በብሉይ ኪዳን ውስጥ ከሚገኙት ታላላቅ ሰዎች አንዱ ነው። እንደ አብርሃምና እንደ ዳዊት ሁሉ የእግዚአብሔር ቅርብ ወዳጅ ነበር። እግዚአብሔር ለዳንኤል ፊት ለፊት የሰጠው በእግዚአብሔር እጅግ የተወደደ ስለነበር ነው። እኛም ብንሆን የእግዚአብሔር ወዳጅ ልንሆን እንችላለን፤ ቢሆንም ከእግዚአብሔር ጋር ለመረመድና በፍጹም ልባችን ለመታዘዝ መወሰን አለብን።

በትንቢት ዳንኤል ከተሰጡት ትንቢቶች ሁሉ ለመተርጉም በጣም የሚያስቸግረው ዳን. 9:24-27 ያለው ነው። ስለ እነዚህ ትንቢቶች አፈጻጸም የተለያየ ገለጻና አመለካከት ተሰንዘርኳል። ትንቢትን ስንተረጎም በአንድ አቋም ላይ ገትር መሆን የለብንም። ብዙ የእግዚአብሔር ሰዎች በትንቢት አተረጎቦች ውስጥ አይከማቹም። ቀጥሎ ዳን.9:24-27ን ለመተርጎም የተሰነዘሩ የተለያዩ ገለጻዎችን እንመለከታለን።

1. ጥቂት ክርስቲያኖች ይህ ትንቢት የሚያመለክተው በ167 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት እንጢዮኮስ ኢጲፋንዮስ ወደ ኢየሩሳሌም መጥቶ ቤተ

መቅደሱን ስላረከሰበት ጊዜ እንደሚመለከት ይናገራሉ። በዚህም ምክንያት እይሁዳውያን ሳይሆን የእይሁዳውያን መንግሥትም መሠረተ። ይሁን እንጂ ይህን መቀበል ያደገተናል።

2. እንዳንጻፍ ጸገም ይህ ትንቢት የተረጸመው ኢየሱስ በመጀመሪያ በመጣበትና ከሞተ በኋላ ባለው ጊዜ ውስጥ ነበር ይላሉ። የሰባ ጊዜ ሰባት መደረሻ በ70 ዓ.ም. ኢየሩሳሌም በተጸመሰሰበት ጊዜ ነበር።

3. ሌሎች ጸገም ሰባ ጊዜ ሰባት የሚለው አባባል ቃል በቃል የሚተረጎም ሳይሆን ምሳሌያዊ እነጋገር እንደሆነ ያሰባሉ። 7 ቁጥር ፍጹምነትን ያመለክታል። ስለዚህም በውስጡ ታዋቂነት እግዚአብሔር እቅዱ ወደሚፈጸምበትና ዘላለማዊነት ወደሚጀመርበት ወደ ዘመናት መደረሻ እያመለከተ ነው። እነዚህ ሰዎች ኢየሱስ ክርስቶስ ወደዚህ ምድር መጥቶ ለኪህ ሳይሆን የሚቆይ መንግሥት ይመሠረታል የሚለውን እነጋገር አይቀበሉም።

4. ምናልባትም ይህ ቃል በተለያየ ጊዜ የሚረጸመው ሁኔታዎችን የሚያመለክት ትንቢት ሳይሆን አይቀርም። እንደኛ ኢየሱስ መጀመሪያ በመጣበት ጊዜ የተረጸመ ሲሆን የመደረሻው ጸገም በዘመናት መደረሻ ላይ እንደሚረጸም ይጠበቃል።

5. በመደረሻም እንዳንጻ ሰዎች ሰባ ጊዜ ሰባት የሚለው ቃል በትክክል እግዚአብሔር ለታሪክ የሰጠው የጊዜ ገደብ እንደሆነ ያመለክታሉ። በስድሳ ዘጠነኛው ሱባዔ ኢየሱስ ይመጣል፤ ይገደላል፤ ኢየሩሳሌምም ትወድጣለች። ሰባኛው ሱባዔ ግን የወደፊት ጊዜን የሚያመለክት ሲሆን የሚፈጸመውም ታላቅ መከራ በሚሰናገበት በክርስቶስ ተቃዋሚ ዘመነ መንግሥት ነው። ይህን ክፍል ለመተርጎም በምናደርገው መከራ ስለ እነዚህ አመለካከቶች በሰፊው እንመለከታለን።

11ኛ ጥያቄ፡- እነዚህን 5 አመለካከቶች በሚገባ አጥናቸው። ከዚያ በኋላ ደን. 9:24-27 እንገጥና አንብብ። በእነዚህ አመለካከቶች ላይ ተመርኩዞ ይህን ክፍል እንዴት የተለያየ ትርጓሜ ሊሰጠው እንደሚችል እይ።

ደን. 9:24 የሚያመለክተን እግዚአብሔር ያለውን አጠቃላይ ዕቅድ ነው። ስለዚህም እነዚህን ቁጥሮች በጥንቃቄ መመልከት ይኖርብናል። ለወደፊት ያለው ዕቅድ በ70 ሱባዔ ውስጥ እንደሚፈጸም እግዚአብሔር ለዳንኤል ነገሮታል። ምንም እንኳ እንዳንጻ ይህ 70 ሱባዔ ምሳሌያዊ እነጋገር እንጂ ቃል በቃል የሚተረጎም አይደለም በማለት ቢናገሩም በምርኮ የቆዩበት ሰባ ሳይሆን ቃል በቃል እንዳተተረጎመ ሁሉ ይህም ቃል በቃል ቢተረጎም ተገቢ ነው እንላለን። ለመሆኑ «ሱባዔ» ስንል ምን ማለታችን ነው? ሳምንት ነው ወር ወይስ ሳምንት? ሱባዔ ማለት 7 ማለት ነው።

እይሁዳውያን ግን የተለያየ ትርጉም ሊሰጡት ይችላሉ ይሆናል። በሳምንት ውስጥ ሰባት ቀን እንደመኖሩ መጠን ምናልባት እንደ ሳምንት የሚያመለክት ይሆናል። ዳንኤል ግን ስለ ሰባው የምርኮ ሳምንት ያስብ ነበር፤ ከዚህም በላይ እይሁዳውያንም ሳምንቱን በ7 እየመደቡ የመመልከት ልምድ ነበራቸው። (ለምሳሌም ያህል ዘፀ.23:10-11፤ ዘሌ.25:8-24 እና 2ዴና 36:20-21 ተመልከት።) ከዚህ እንደምንመለከተው እያንዳንዱ ሱባዔ ሰባት ሳይሆን ይወክላል ብሎ ማሰቡ ጥሩ ይሆናል። እንዲህም ከሆነ ዳንኤል ሰባት ሳይሆን 70 X 7 ወይም ስለ 490 ሳይሆን ነው ማለት ነው። በሳምንት ውስጥ 360 ቀን ያላቸው እይሁዳውያን ብቻ ናቸው። በዚህም መሠረት የተጠቀሰውን ጊዜ በትክክል ስናሰላው 490 X 360 ቀን መሆኑ ነው።

በሐዘቡ (በእስራኤላውያን) እና በኢየሩሳሌም (በተቀዳሰው ከተማው) ላይ 70 ጊዜ ሰባትን ወይም 70 ሱባዔውን እግዚአብሔር እንደወሰነው ለዳንኤል ነገሮታል። ምንም እንኳ እግዚአብሔር ለእይሁዳውያን ባለው ዓላማ አሐዛብ እንዳንጻ ጽርሻ ሊኖራቸው ቢቻልም ይህ ቃል የተሰጠው በእይሁዳውያንና በኢየሩሳሌም ከተማ ላይ ወደፊት የሚፈጸመውን ሁኔታ ለዳንኤል ለማመልከት ነበር። ዳንኤል ሲጻፈይበት የነበረው ጉዳይም ይኸው እንዳነበር ታስታውሳለህ።

ዳንኤል 9:24 እግዚአብሔር ለእይሁዳውያንና ለመላው ዓለም ስለሚሰጠው በረከት በአጭሩ የሚያስረዳ ነው ለማለት ይቻላል። ስድስት በረከቶች በዘመናት መደረሻ የእግዚአብሔር ዓላማ ከተረጸመ በኋላ ስለሚኖረው ጊዜ ነው የሚያመለክት። የመጀመሪያዎቹ ሦስት በረከቶች በዓለማችን ስለበዛው ኃጢአት የሚያመለክቱ ናቸው።

1. «የመዓን ይጨርስ» ይህ ቃል በአጠቃላይ መልኩ ኃጢአትን ያመለክታል። የእስራኤል ሳምፀና ኃጢአት ስለሚያከትምበት ጊዜ የሚያመለክት ትንቢት ነው። ምንም እንኳ ሰዎች የኃጢአትን ስርዓት የሚያገኙት በኢየሱስ ክርስቶስ ሞት ቢሆንም፤ ዛሬም ቢሆን በዓለም ላይ እጅግ ብዙ ኃጢአት አለ። እንደ ቀን ግን ኃጢአትና ሳምፀ በሙሉ ያከትማል።

2. «ኃጢአትን ይፈጽም» ይህ ቃል «ኃጢአትን በማየትም ያትም» ተብሎ ሊተረጎም ይችላል። በቁጥር እንደ እንደተመለከተነው ሁሉ ኃጢአት ከምድር ላይ በፍጹም ስለሚወገድበት ጊዜ ያመለክታል። ይህ ከሆነ ጸገም መከራና ጥፋት በምድር ላይ ያከትማል።

3. «በጸልንም ያስተሰርድ» ይህ ቃል ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ መስቀል ያመለክታል። ጻድቅ የሆነው እግዚአብሔር በመስቀል ላይ የኃጢአታችንን ሞት ከፍሎልናል። ኢየሱስ ክርስቶስ ስለ ኃጢአታችን ሞተ። እንደ መልካም መሥዋዕት ለከፋታችን ማስተሰሪያ ሆነ። ማስተሰሪያ በገድገዳ ላይ ያለውን

ጉዳዩ በቀለም ከመሸፈን ጋር ይመሳሰላል። በመስቀል ላይ ባፈሰሰው ደሙ ኢየሱስ ክርስቶስ ኃጢአታችንን ሸፈነልን። በእግዚአብሔር ፊት ጸድቆ ሆነን የምንታየውም በዚህ ምክንያት ነው።

ምንም እንኳ እነዚህ ሦስት በረከቶች ያገኘው ኢየሱስ ክርስቶስ በመስቀል ላይ በመዋቱ ቢሆንም በመስቀል ላይ የተጀመረው የሥራ ውጤት በሙላት የሚታየው ኢየሱስ ዳግም ሲመለስ ነው። ያን ጊዜ ኢየሱስ ክርስቶስ ይነገሣል። ኃጢአትና ውጤቱ በሙሉ ይደመሰሳሉ። የአዳምን ኃጢአት ሙሉ በሙሉ ለማስወገድ እግዚአብሔር ያለው ዓላማም ይፈጸማል።

በዘመናት መጨረሻ ዳግም እነዚህ ሦስት ተጨማሪ በረከቶች ይፈጸማሉ።

4. «የዘላለምን ጽድቅ ያገባ» ኢየሱስ ክርስቶስ በመስቀል ላይ በሞተበት ጊዜ የእርሱ ጽድቅ በእርሱ ለሚያምኑ ሁሉ እንዲደርስ አድርጎአል። ብዙዎች ግን በኢየሱስ ክርስቶስ ለማመን ባለመፈለጋቸው ምክንያት ጸድቃን አይደሉም። እንደ ቀን ግን የዘላለም ጽድቅ ይነገሣል። ይህም የሚሆነው ኢየሱስ ክርስቶስ ሲመለስና ኃጢአት ሲወገድ ነው። የኢየሱስ ክርስቶስ የጽድቅን ግዛት ይመሠረታል።

12ኛ ጥያቄ፡- የሚከተሉትን ቁጥሮች ተመልክተህ ስለዚህ የጽድቅ ጊዜ የተነገረውን ትንቢት አስተውል። እውነተኛ ጽድቅ ሲመሠረት በምድር ላይ ስለሚሆነው በረከት ገለጽ።
ኢሳ.11:2-5፤ ኤር.33:15-18።

5. «ፈዕይንና ትንቢትን ያትም» በደብዳቤ ላይ ማነተም የሚጸረገው በተጻፈው ላይ ምንም እንዳይጨመርበት ነው። ኢየሱስ ክርስቶስ ወደዚህ ምድር ሲመለስ በብሉይና በአዲስ ኪዳን ትንቢቶች ላይ ምንም መጨመር አያስፈልገንም። ያን ጊዜ ትንቢቶቹ ሁሉ ይፈጸማሉ፤ የእግዚአብሔርም ልጆች ከእግዚአብሔር ጋር ፊት ለፊት ይነጋገራሉ። እንዲሁም ክርስቲያኖች ይህ ቃል የተነገረው አዲስ ኪዳን ተጽፎ ስላለቀበትና ትንቢት ስለተዘጋበት ጊዜ ነው ብለው ያስባሉ።

6. «ቅዱስ ቅዱሳንንም ይቀባ» በገልጽ ስላልተነገረ የሚቀባው ምን እንደሆነ እርግጠኛ አይደለንም። በብሉይ ኪዳን ዘመን የተቀደሱ ወይም የተለዩ መሆናቸውን ለማሳየት እንዲገኝ ነገሮች በዘይት ይቀቡ ነበር። ምናልባትም ይህ ክፍል በእግዚአብሔር ላይ ስለሚታመን መሪ የተነገረ ይሆናል። በዚህም ምክንያት እንዲገኝ ሰዎች ይህ ቃል ክርስቶስ በመንፈስ ቅዱስ ስለ መቀባቱ የሚገልጽ እንደሆነ ያስባሉ። ይሁን እንጂ ይህ ቃል ስለ ሥፍራ የሚያመለክትም ሊሆን ይችላል። ስለዚህም እንዲገኝ ሰዎች ሺሕ ዓመት ለመገዛት ኢየሱስ ክርስቶስ በሚመጣበት ጊዜ ስለምትቀባው ቤተ መቅደስ ወይም አዲስቱ ኢየሩሳሌም ለዘላለም እንደምትቀባ የሚያመለክት እንደሆነ ይናገራሉ።

ይህ ትንቢት እኛን እንደሚያድናው ሁሉ በጊዜው ዳንኤልን ሳያድናው እንዳልቀረ ጥርጥር የለውም። እስቲ እስቡት፤ እንደ ቀን ኃጢአት ሁሉ ተወግዶ ጽድቅ ይመሠረታል። የዚህ ትንቢት ፍጻሜ ኢየሱስ መጀመሪያ በመጣበት ወቅት የተጀመረ ቢሆንም ሙሉ በሙሉ የሚፈጸመው ዳግም በሚመጣበት ጊዜ ነው። ይህንንም በናፍቅት እንጠብቃለን። የሐንስ በረዕዩ መደምደሚያ ላይ ጌታ ኢየሱስ ሆይ ና! (ማረናታ) ብሎ እንደጸለየ ሁሉ እኛም ይህንን ጸሎት እንጸልያለን። ለጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ምድክት ተዘጋጅተዋልን?

ሦስተኛ ቀን ክፍል ሁለት፡- ዳንኤል 9:25-26

ጥያቄዎች

- 13ኛ ጥያቄ፡- መሢህ ከመምጣቱ በፊት ስንት ሱባዔ ያልፋል?
- 14ኛ ጥያቄ፡- በሰባው ሱባዔ መጀመሪያ ላይ የሚሆነው ምንድነው?
- 15ኛ ጥያቄ፡- ስለ ኢየሩሳሌም የተሰጠው ተስፋ ምንድነው?
- 16ኛ ጥያቄ፡- ስለ መሢህ የተሰጠው ተስፋ ምንድነው?
- 17ኛ ጥያቄ፡- በከተማይቱና በመቅደሱ ላይ ምን ይሆናል?

የመጽሐፍ ቅዱስ ማብረሪያ /ኮሚንታሪ/

በዳንኤል 9:25-27 ላይ ስለ ሰባ ሱባዔ ሰፋ ያለ ማብረሪያ ተሰጥታል። ይህ ሰባ ሱባዔ በሦስት ይከፈላል። በመጀመሪያ 7 ሱባዔ፤ ቀጥሎ 62 ሱባዔ፤ በመጨረሻም 70ኛው ሱባዔ።

ትንቢቱም እንደሚገባ እንዲያስተውል ለዳንኤል ተነገረው። ይሁን እንጂ፤ አብዛኛው የተነገረው ትንቢት ገልጽ አልሆነለትም ነበር። የትንቢቱ አብዛኛው ክፍል በተፈጸመበት ዘመን ያለነው እኛ እንኳ ዛሬ ትንቢቱን እንደሚገባ ለመረዳት ቸገር አለብን።

ለሰባው ሱባዔ መነሻ የሆነው አንድ ጉዳይ ነው። ይህም የኢየሩሳሌም ከተማ እንድትሠራ የወጣው ዓዋጅ ነው። ይሁን እንጂ ይህ የትኛውን ዓዋጅ እንደሚያመለክት የመጽሐፍ ቅዱስ አዋቂዎች የተለያዩ ሐሳብ አላቸው። ለዚህም ጊዜውን በተመለከተ አረት አመለካከቶች ቀርበዋል።

1. አይሁዳውያን ወደ ኢየሩሳሌም ተመልሰው መቅደሱን እንዲጠገኑ ቂርስ በ538 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት ያስነገረው አዋጅ፤ (2ዜና

መዋዕል 36:22-23፤ ዕዘረ 6:1-5)።

18ኛ ጥያቄ፡- ስለ ቂርስ ዓዋቅ የሚከተሉትን ጥቅሶች ተመልከት።
ዕዘረ 1:1-4 እነዚህ ጥቅሶች የሚያመለክቱት
የኢየሩሳሌምን ከተማ መገንባት ነው ወይስ
የመቅደሱን?

ምንም እንኳ ብዙ የመጽሐፍ ቅዱስ ምሁራን ይህ ዓዋቅ በዲን.9:25
የተነገረው እንደሆነ ቢያስቡም ቂርስ ያስነገረው ዓዋቅ ግን ቤተ መቅደሱን
እንጂ ከተማዬቱን የሚመለከት አልነበረም።

2. ቂርስ ያወጣውን ዓዋቅ ተገባረዊ ለማድረግ ዳርዮስ ያስነገረው
ዓዋቅ፤ (ዕዘረ 6:6-12)። ይህን አመለካከት የሚቀበሉ በጣም ጥቂት
ምሁራን ናቸው።

3. ዕዘረ ወደ ኢየሩሳሌም እንዲመለስ እርጤክስ ያስነገረው አዋቅ፤
(ዕዘረ 7:11-26)። ይህም የሆነው በ457 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት
ነበር።

4. ነህም ወደ ኢየሩሳሌም ተመልሶ የኢየሩሳሌምን ቅጥርና ጸጆች
እንዲሠሩ እርጤክስ የሰጠው ፈቃድ (ነህ.2:1-8)። ይህም የሆነው
በ445 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት ነበር። እንዲሁም ምሁራን ግን
የኢየሩሳሌም ቅጥር እንዲሠሩ ምንም የተነገረ ዓዋቅ ስላለ ይህ አመለካከት
ትክክል ሊሆን እንዳይችል ይናገራሉ። ነህም የኢየሩሳሌምን ግንቦች
እንዲሠሩ ፈቃድ ተሰጠው እንጂ ምንም ዓዋቅ አልተነገረም። ዕዘረ
4:12-21 እና 9:9 በመጥቀስ ኢየሩሳሌም እንደገና ተሠርታ እንደነበር
ይናገራሉ። ይሁን እንጂ እነዚህ ጥቅሶች የኢየሩሳሌም ከተማን እንደገና
መሠረት በገልጽ የሚያመለክቱ አይደሉም። ከመጽሐፈ ነህም እንደምንረዳው
ከሆነ፤ ዕዘረ ከተመለሰ ከአሥረ ሦስት ዓመት በኋላ እንኳ የኢየሩሳሌም
ቅጥር አለመሠረቱን ነው። ስለዚህም ከሌሎቹ አመለካከቶች ይልቅ ሰባው
ሱባዊ የሚጀምረው ከዚህ ላይ ነው ማለት የሚችል ይመስለናል።

19ኛ ጥያቄ፡- ነህ.2:11-20 አንብብ። ነህም የኢየሩሳሌምን በጉበኝበት
ወቅት ስለ ከተማዬቱ የሰጠው ገለጻ ምንድነው?

የመጀመሪያውን የሱባዊ ክፍል ማለትም ስድሳ ዘጠኙን ሱባዊ ለምን
እንዚአብሔር ለሁለት እንደከፈላቸው እርግጠኛ አይደለንም። ሐዘቡ
የኢየሩሳሌምን ከተማ እንደገና መሥረት፤ መንገዶቻቸውና አዳባባዮቻቸውን
መጠገን የጀመሩበት ወቅት በመጀመሪያው የ49 ዓመታት ክፍለ ጊዜ (7 X
7) ነበር። «በጭንቀት ዘመን ትሠራለች» የሚለው ቃል ከተማዬቱን ሲሠሩ
ዕዘረና ነህም ስለደረሰባቸው ቸገር የሚያመለክት ነው።

ሁለተኛው ክፍል (መደብ) 62 ሱባዊን ይዞአል። ይህም በአጠቃላይ
434 ዓመት መሆኑ ነው። እንዲሁም ምሁራን ከ445 ዓመት ከክርስቶስ
ልደት በፊት ተነሥተን 483 ዓመት ብንቆጥር (ማለትም 69 ሱባዊዎች) ወደ
32 ዓ.ም. እንደርሳለን። ይህም ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ የተገደለበት ዓመት
ነው። ይሁን እንጂ ጌታ የሞተው በየትኛው ዓመት እንደሆነ እርግጠኛ ሆነን
ለመናገር ያደገናል። ይሁን እንጂ «አለቃና መሢሁ» ተብሎ የተጠረው
ኢየሱስ ክርስቶስ የመጣው በ69ኛው ሱባዊ መጨረሻ ላይ መሆኑን
እናውቃለን።

«መሢህ ወይም የተቀባው አለቃው» የሚለው ቃል ጌታ ኢየሱስ
ክርስቶስን የሚያመለክት ነው። በብሉይ ኪዳን ዘመን አገልግሎት
ከመጀመሪያቸው በፊት ካህናት፤ ነቢያትና ነገሥታት በዘዬት ይቀቡ ነበር።
በኋላ ግን አይሁዳውያን ይህ «የተቀባው ወይም መሢህ» የሚለውን ቃል
በመጨረሻ የሚመጣውን የእስረኤል ንጉሥ ለማመልከት ብቻ ይጠቀሙበት
ጀመር። ይህ የዳንኤል ትንቢት ፍጻሜውን ያገኘው በመሢሁ በኢየሱስ
(በገረቡ ክርስቶስ) መወለድ ነው። የመሢሁም መወለድ ወደ 69ኛው
ሱባዊ መጨረሻ ያደርሳናል።

ስድሳ ዘጠኙ ሱባዊ ከተፈጸመ በኋላና ሰባኛው ሱባዊ ከመጀመሩ በፊት
ሁለት ሁኔታዎች እንደሚከናወኑ ተነግሯል። የመጀመሪያው መሢሁ
እንደሚገደል ነበር። ይህም የኢየሱስ ክርስቶስን ሞት በገልጽ የሚያመለክት
ነው። «በእርሱ ዘንድ ምንም የለም» የሚለውን ቃል ለመተርጎም አስቸጋሪ
ነው። ምናልባትም መሢህ በእስረኤል ላይ የመንገዱን ሥልጣን አለመቀበሉን
የሚያመለክት ይሆናል። በጣም የሚያስገርመው ግን ከመወለዱ ከ500 ዓመት
በፊት ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ መጀመሪያ መምጣትና መሞት ትንቢት መነገሩ
ነው። እንደዚህ ዓይነት ትንቢቶች በትክክል ሲፈጸሙ የምናየው በመጽሐፍ
ቅዱስ ውስጥ ብቻ ነው።

ሁለተኛው፡- የኢየሩሳሌም ከተማና መቅደሱ ይፈርሳሉ። ይህንንም
የሚያደርገው «የሚመጣውም አለቃ ሐዘብ» እንደሆነ ተገልጿል። ይህ
«የሚመጣው አለቃ» የተባለለት መሢህ ሳይሆን ሌላ መሪ ነው። ብዙ
ምሁራን እንደሚሰማሙበት ይህ ክፍል የሚያመለክተው ስለሮማውያን ነው።
በ70 ዓ.ም. በቲቶ ቬስፓሲኤስ የሚመረው የሮም ሠራዊት ከተማዬቱንና
መቅደሱን አፈረረሰ። ከዚያ ወዲህ እስከ ዛሬ ድረስ ምንም መቅደስ
አልተሠራም። በሌላ አነጋገር የሌላ ጸደስ ቤተ መቅደስ መሠረትንና፤ ኢየሱስ
ክርስቶስ ከመምጣቱ ትንሽ ቀደም ብሎ የዚህን ቤተ መቅደስ መፍረስ
የሚያመለክት ትንቢት ሊሆን ይችላል። በዚህም መልኩ ይህ ትንቢት ስለ
ሁለት የተለያዩ ትንቢቶች ፍጻሜ ያመለክታል።

በዳንኤል 9:26 ላይ «ፍጻሜውም» የሚለው ቃል ስለ ምን ፍጻሜ
እንደሚያመለክት እርግጠኛ አይደለንም። ይህ ፍጻሜ እንደጉርፍ ፈጥኖ

እንደሚመጣ ገን ተገልጾል። ምናልባትም በ70 ዓ.ም. በኢየሩሳሌም ከተማ ላይ ስለደረሰው ጥፋት የሚያመለክት ይሆናል። ወይም ጸገሞ ኢየሱስ ክርስቶስ ከመምጣቱ ጥቂት ቀደም ብሎ ስለሚመጣው ጦርነት የሚያመለክት ትንቢትም ሊሆን ይችላል። ከኢየሩሳሌም ጥፋት እንደሆነ እግዚአብሔር ለሐዘቡ ለእስረኤል ያለው ዓላማ እስከሚፈጸምበት ጊዜ ድረስ ጦርነትና ጥፋት እንደሚኖር ገልጾ ነው።

20ኛ ጥያቄ፡- ከ70 ዓ.ም. ወዲህ የዓለም ታሪክ «ጦርነትና ጥፋት» የሞላበት መሆኑን የሚያመለክቱ ነገሮች ምንድናቸው? እንዳንጽ ምሳሌዎችን ስጥ።

በመጨረሻም ይህ ሁሉ እንደተወሰነ ወይም እንደተቀጠረ ተነግሮናል። እግዚአብሔር የወሰነው በመሆኑ በጊዜው ይፈጸማል። የዓለማችን የወደፊት ሁኔታ ሁሉ በእግዚአብሔር ተወስኗል፤ ሁኔታዎችን ሁሉ የሚቆጣጠረውም ራሱ እግዚአብሔር ነው። ጌታ ይመስገን!

አረተኛ ቀን ክፍል ሦስት፡- ጳጉሌ 9:27

ጥያቄዎች

- 21ኛ ጥያቄ፡- «እርሱ» የሚለው ቃል ማንን የሚያመለክት ይመስልሃል?
- 22ኛ ጥያቄ፡- «ብዙ ሰዎች» የተባሉት እነማን ናቸው?
- 23ኛ ጥያቄ፡- በመጨረሻው ሰባት አጋማሽ ላይ ምን ይሆናል?
- 24ኛ ጥያቄ፡- ጳጉ.9:27 የመጨረሻው ክፍል የሚያመለክተውን ነገር በረሀህ ቃላት ለመገለጽ ሞክር።

የመጽሐፍ ቅዱስ ማብረሪያ /ኮሚገታሪ/

ተናንትና የሰባውን ሱባዔ ሁለት ምድቦች (ክፍሎች) እጥንተናል። የመጀመሪያው 49 ዓመት ከነህምያ ዘመን እንደሆነ ስለ ኢየሩሳሌም ከተማ መገንባት የሚናገር ሊሆን እንደሚችል ተመልክተናል። ሁለተኛው 434 ዓመት ኢየሱስ ክርስቶስ በመጀመሪያ ወደመጣበት ዘመን ያደርሰናል። ዛሬ ጸገሞ 7 ዓመትን ስለያዘው የመጨረሻው ሱባዔ እንመለከታለን። ምንም እንኳን ብዙ የመጽሐፍ ቅዱስ ምሁራን በመጀመሪያ 69 ሱባዔ ዋና ዋና ሐሳብ ላይ ቢሰማሙም፤ ስለ ሰባኛው ሱባዔ ገን ብዙ የተለያዩ አመለካከት አላቸው።

ዋናው ጥያቄ፡- «ሰባው ሱባዔ በቅዱም ተከተሉ አማካይነት የሚፈጸም ነው ወይስ በስጽላ ዘጠነኛውና በሰባኛው ሱባዔ መጀመሪያ መካከል የጊዜ

ክፍተት አለ?» የሚል ነው። እንዲያው ምሁራን ሰባው ሱባዔ ያለምንም ክፍተት ቅዱም ተከተሉን ተከተሎ የሚጓዝ ነው ይላሉ። ይህም ማለት ስጽላ ዘጠነኛው ሱባዔ ሲያልቅ ሰባኛው ይጀምራል ማለት ነው። ይህንን አመለካከት የሚከተሉ ሰዎች 490ውን ዓመት ቃል በቃል መውሰድ እንዳሌለብን ይናገራሉ። እንደዚህ ከሆነ ሰባኛው ሱባዔ የሚፈጸመው ኢየሱስ ከሞተ ከሰባት ዓመት በኋላ መሆኑ ነው። ይሁን እንጂ ስለ ሰባው ሱባዔ የተነገረውን ትንቢት የሚመስል ኢየሱስ ከሞተ ከሰባት ዓመት በኋላ የተፈጸመ ነገር የለም። ስለዚህም ሰባኛው ሱባዔ የተፈጸመው በ70 ዓ.ም. ቲቶ ኢየሩሳሌምን በደመሰሰበት ጊዜ ነው ይላሉ። ይህም ኢየሱስ ከሞተ ከ38 ዓመት በኋላ ነው ማለት ነው። በጳጉ.9:26 የተነገረው ሁኔታ የሚፈጸመው በሰባኛው ሳምንት ውስጥ ነው።

የኢየሩሳሌም ቤተ መቅደስ እንዲሰራ ለዋጅ	የመሢሁ መምጣት	የመሢሁ መሞት	የኢየሩሳሌም በሮማውያን መጥፋት
445 ዓክልበ	7 + 62 ሱባዔዎች	+	1 ሱባዔ 70 ዓ.ም.

ስዕል 6

ሰባው ሱባዔ ቃል በቃል መተርጉም እንዳለበት የሚያምኑት ሌሎች ምሁራን ጸገሞ በስጽላ ዘጠነኛው ሱባዔና በሰባኛው ሱባዔ መካከል የጊዜ ክፍተት እንደሌለ ይናገራሉ። በዚህ ጥቅስ መሠረት በታሪክ ውስጥ የተፈጸመ ይህ ነው የምንለው ሁኔታ ባለመኖሩ ምናልባት ይህ ክፍል ስለ ወደፊቱ የሚያመለክት ትንቢት መሆኑን አለበት ይላሉ።

የኢየሩሳሌምን ለግደስ ለዋጅ	የመሢሁ መምጣት	የመሢሁ መሞት + ያልታወቁ ዓመታት *	1260 ተናች ወይም 42 ወሮች	1260 ተናች ወይም 42 ወሮች	የኢየሱስ ክርስቶስ ጸገም
445 ዓክልበ	7 + 62 ሱባዔዎች = 483	የኢየሩሳሌም መጥፋት	3 ዓመታት	3 ዓመታት	ጽደት
			1 ሱባዔ	ታላቋ መከራ	

* በቤተ ክርስቲያን ዕጽሜ ውስጥ ይህ የጊዜ ልዩነት ምን ያህል ዓመት እንደነበር አይታወቅም።

በትንቢት ውስጥ «የጊዜ ክፍተት ወይም ልዩነት» ያልተለመደ ጉዳይ አይደለም። ስለ ኢየሱስ መጀመሪያ መምጣትና ዳግም መመለስ በተነገሩት ትንቢቶች ውስጥ የጊዜ ክፍተት ይታያል፤ ይሁን እንጂ ትንቢቶች በሙሉ እስኪፈጸሙ ድረስ በመካከላቸው ረጅም የጊዜ ክፍተት መኖሩን ገን አያሳዩም።

25ኛ ጥያቄ፡- የሚከተሉትን ጥቅሶች በጥንቃቄ ተመልከት። ኢዩ.2:28-32 እና ዮሐዋ/ሥረ 2:16-21። እነዚህ ጥቅሶች በተነገረው ትንቢትና ትንቢቱ በተፈጸመበት መካከል ያለውን የጊዜ ክፍተት የሚያመለክቱት እንዴት ነው?

እንደዚህ አመለካከት ከ69 ሱባዔ በኋላ መሢሁ ተወገቱ ይሞታል። አይሁዳውያን መሢሁን ስለናቁትና ስለገደሉት ለጊዜውም ቢሆን እግዚአብሔር ለአይሁዳውያን ያለው እቅድ ተቋርጦ ነበር። በዚህም ምክንያት «የቤተ ክርስቲያን ዘመን» ተጀመረ። ዛሬም ቢሆን እግዚአብሔር ለአይሁዳውያን እቅድ አለው፤ (ሮሜ 11:1-27 ተመልከት)። እግዚአብሔር አሕዛብን ወደ ቤተሰቡ የሚጠራበት «የአሕዛብ ዘመን» ሲፈጸም እግዚአብሔር ለአይሁዳውያን ያለውን እቅድ ይፈጽማል፤ ሰባኛው ሱባዔ የሚጀምረውም ያን ጊዜ ነው። ኢየሱስ ከመመለሱ በፊት ባሉት በመጨረሻዎቹ ሰባት ዓመታት አይሁዳውያን ወደ ሀገራቸው ይመለሳሉ። በታላቁ የመከረ ዘመን ጊዜ አይሁዳውያን ኢየሱስ ክርስቶስን ይቀበላሉ። ከዚያ በኋላ ዘላለማዊ መንገዶችን ለመመሥረት ኢየሱስ ክርስቶስ ይመለሳል።

የዚህ ጽሑፍ አቅራቢ እንደሚያምንበት ከሆነ፤ እነዚህ ትንቢቶች ሙሉ በሙሉ የሚፈጸሙት ወደ ፊት እንደሆነ ማሰቡ መልካም ይመስለኛል።

ምንም እንኳን በቁጥር 27 ላይ «እርሱም» የሚለው ቃል አዲሱን ቃል ኪዳን ስለፈጸመው ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ የሚናገር እንደሆነ የብዙዎች እምነት ቢሆንም ትንቢቱ የሚያመለክተው ወደፊት ስለሚነሳው መሪ እንደሆነ ማሰቡ የሚቻል ሳይሆን አይቀርም። ይህ «እርሱም» የሚለው ቃል ስለ ክርስቶስ ተቃዋሚ ወይም ዳግም ስለ ታናሹ ቀንድ (ዳንኢል 7)፤ ወይም ዳግም ስለ ዓመፀ ሰው (2ተሰ.2:3-4)፤ ወይም ዳግም ስለ አውረው የሚገልጽ (ረዕይ 13) ሊሆን ይችላል።

ወደፊት የሚነሳው ክፉ የዓለም መሪ የሚከተሉትን ነገሮች ያደርጋል፡-

1. ከብዙዎች ጋር ቃል ኪዳን ያደርጋል። ይህ ክፍል የሚናገረው ስለ አይሁዳውያን በመሆኑ (ሐዘብህ ቁ.24) «ብዙዎች» የሚለውም ቃል እነርሱን የሚመለከት ሳይሆን አይቀርም። ይህ ክፉ መሪ በአንዳንድ ሁኔታ ከአይሁዳውያን ጋር ቃል ኪዳን ያደርጋል። ምናልባትም ይህ ቃል ቤተ መቅደሳቸውን እንዲሠሩና እንዲቀድሙ ሥርዓት መሥዋዕት እንዲያቀርቡ

ሊሆን ይችላል።

2. በሰባኛው ሱባዔ አጋማሽ ማለትም ከሦስት ዓመት ተኩል በኋላ (ይህ ጊዜ በረዕይ 11:1-3፤ 12:6፤ 14 ላይ 42 ወር 1260 ቀን ተብሎ ተጠርቶአል።) በሆነ መንገድ ቃል ቢጻፉ ይፈርሳል፤ መሥዋዕትም ይቀረዳል። እንዲያው ሰዎች በኢየሱስ ሞት የመሥዋዕት ሥርዓት ሁሉ ስለተፈጸመ ከእንግዲህ ወዲህ ቤተ መቅደሱ አይሠራም። መሥዋዕትም እይቀርብም የሚል መከረከፊያ ሐሳብ ያቀርባሉ።

26ኛ ጥያቄ፡- የሚከተሉትን ጥቅሶች ተመልከት፡- ዕብ.9:25-26፤ 10:8-9። ስለ መሥዋዕት ምን ይላሉ?

ምንም እንኳን የዕብራውያን መጽሐፍ የእንስሳት መሥዋዕት ከጋጢእት ሊያነጻ ባለመቻሉ እንደሚወገድ ቢያመለክትም፤ ወደ ፊት መቅደስ አይኖርም፤ መሥዋዕትም እይቀርብም ማለት አይደለም። ወደፊት በሚሠራው መቅደስ ውስጥ መሥዋዕት የሚያቀርቡት የሚያምኑት እይሁዶች ይሁኑ የሚያምኑት እይሁዶች አልተገለጸም። ከሐዘቅኤል ምዕረፍ 40 እንደምንመለከተው ግን ሌላ መቅደስ እንደሚሠራ የሚያጠራጥር አይደለም።

የትንቢተ ዳንኤል 9:27 የመጨረሻ ክፍል ብዙም ገልጽ አይደለም። ባልታወቀ ሁኔታ መቅደሱ ስለሚረከስ እንደሚታወቅ በዚያ ሥፍራ ማምለክ የሚቋረጥ ይመስላል። ምናልባትም ጣዖታት የሚመለከቡት ወይም ዳግሞ የክርስቶስ ተቃዋሚው ረሱ የሚመለከቡት ሥፍራ ይሆን ይሆናል። ስለዚህ ሁኔታ ዳን.11:31 ስናጠና በሰፊው እንመለከታለን። ምንም እንኳን ይህ ትንቢት በከፊል በእንጦኪዮስ ኢጲፋንዮስ ዘመን ቢፈጸምም ሙሉ በሙሉ የሚፈጸመው ግን የክርስቶስ ተቃዋሚ በሚመጣበት ወቅት ነው፤ (ረዕይ 13:1-7)። በማቴ.24:15-26 ላይ ይህ ሁኔታ የሚፈጸመው እርሱ ከምምጣቱ ጥቂት ቀደም ብሎ እንደሆነ ኢየሱስ ረሱ ተናገረዋል።

የወደፊቱ ሁኔታ ምንም ያህል ክፉ ቢሆንም ፍጻሜው ተወስኖአል። ዛሬ እንደሚታወቅና ሕዝቡን የሚዋጉ የዓመፀኛ መሪዎች መንግሥት የሚያከትምበት ወቅት ይመጣል፤ ይፈርዳቸዋል። በሐዘቡ ላይና በተቀዳሰቸው ከተሣው ላይ የሚሆነውን ሁሉ እንደሚታወቅ ረሱ ይቆጣጠራል። ፍጻሜው በእንደሚታወቅ የተወሰነ በመሆኑም ዳንኤል መጨነቅ የለበትም።

ብዙ ሰዎች የምንናረው በመጨረሻው ዘመን በመሆኑ በቅርቡ ኢየሱስ ክርስቶስ እንደሚመለስ ይናገራሉ። ምንም እንኳን ቀኑና ዘመኑን ማወቅ ለእኛ ባይሰጠንም (የሐዋ/ሥረ 1:6-7) ብዙ ሁኔታዎች ክርስቶስ በቅርቡ እንደሚመለስ ያመለክታሉ። እይሁዳውያን ወደ ጳሊስጢና እየተመለሱ ናቸው። የዓለም ሕዝብም በሚቀጥሉት የመከራ ዓመታት የሚመራውን መሪ የሚጠብቁ

ይመስላል። ኢየሱስ ክርስቶስ በዘመናችን ይመጣ ይሆን? ሁኔታዎቹ ግን በዘመናችን እንደሚመለስ ያመለክታሉ።

27ኛ ጥያቄ፡- እኛ ክርስቲያኖች በእንዴት ዓይነት ሁኔታ ለጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ዳግም ምፅዓት መዘጋጀት እንደሚገባን ዘርዘር።

ጸምስተኛ ቋን፡- ትምህርቱን ከልስ።

የሳምንቱ ስብሰባ

1. የሳምንቱ የአምልኮ ጊዜ
2. ጸሎት
3. ትምህርቱን መከለስ
4. የውይይት ጊዜ

- ሀ. 1/ በቤተ ክርስቲያንህ ያሉትን ሰዎች ትንቢት በእንዴት ዓይነት ሁኔታ ሊያጽናቸው እንደሚችል ገለጽ።
- 2/ በተለይ ለኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን የሚያስፈልጓት የብሉይና የአዲስ ኪዳን ትንቢቶች ምንድናቸው?

- ለ. 1/ ስለ ዳን.9:24-27 ከተሰጠው ገለጽ የትኛው እመለካከት ትክክል ይመስልሃል? ለምን?
- 2/ በዚህ መጽሐፍ ከተገለጸው ሌላ እነዚህን ትንቢቶች የምትረዳበት የተለየ መንገድ አለን?

- ሐ. 1/ ዳን.9:24 መሠረት በማጽረግ በስጽሕቱ በረከቶች ላይ ውይይት አጽርጉ። ትርጉማቸው ምንድነው?
- 2/ እነዚህ ስጽሕቶች በረከቶች ዛሬ እንዴት ሊያጽናኑ ይችላሉ?

5. ጸሎት።

ትምህርት አሥረ ስጽስት

ዳን.10:1-11:1

የመጀመሪያ ቀን

የፋርስ መንግሥት አለቃ ግን ሃያ አንድ ቀን ተቋቋመኝ፤ እነሆም፤

ከዋነኞቹ አለቆች እንደ ሚካኤል ሊረዳኝ መጣ እኔም ከ4ርስ ነገሥታት ጋር በዚያ ተውሁት። (ዳ.10:13)

እግዚአብሔር በምድር የሚደረጉትን ሁኔታዎች ሁሉ እንዴት እንደሚቆጣጠር ከዳንኤል መጽሐፍ ጸጋገመን ስንመለከት ነበር። መጽሐፍ ቅዱስ ገን እኛ ሰዎች የሚንገነዘበው ታላቅ ውጊያ በሰማያዊ ሥፍራ በመካሄድ ላይ መሆኑን ይናገራል። ይህም እግዚአብሔርና መላእክቱ ከሰይጣንና ከአጋንንቱ ጋር የሚያደርጉት ውጊያ ምድራዊ ሁኔታዎችንም ይነካል። እግዚአብሔር ከሰይጣን ይልቅ ታላቅ እንደሆነና በመጨረሻም እንደሚያጠፋው ብናውቅም ሰይጣን ዛሬም ቢሆን በዚህ ምድር ላይ ታላቅ ኃይል አለው።

ለዳንኤል ረዕይ እንዲሰጠው ከመጣው መልእክ በሰማይ ስለሚደረገው ውጊያ በመጠኑም ቢሆን ሰምተናል። ሰይጣን ምን ያህል ኃይለኛ መሆኑንም ተመልክተናል። «የ4ርስ መንገዱት አለቃ» የሚለው ቃል ሰይጣንና አጋንንቱን ያመለክታል፤ ሰይጣንና አጋንንቱ በምድራዊ መንገዱት ላይ የተወሰነ ሥልጣን አላቸው። ይህ «አለቃ» የተባለው ምድራዊ «አለቃ» ሳይሆን የ4ርስ ንጉሥ ከነበረው ሰው በስተጀርባ ሆኖ የሚሠራ አጋንንታዊ ኃይል ነው። «የ4ርስ መንገዱት አለቃ» የተባለውም በዚህ ምክንያት ነው። ሰዎች ሁሉ ከእርሱ ቁጥጥር ሥር እንዳይወጡ ሰይጣን በተለያዩ ሀገሮች የሚደረገውን ሁኔታ መቆጣጠር ይፈልጋል። እግዚአብሔር ለዚያ ሕዝብ ያለውንም እቅድ ማፍረስ ይፈልጋል።

1ኛ ጥያቄ፡- ዮሐ.12:31 እና 2ቆሮ.4:4 እንብብ። በእነዚህ ሁለት ቁጥሮች ሰይጣን ምን ተብሎአል?

በዳንኤል 10:13 ሰይጣን ምን ያህል ብርቱ እንደሆነ እንመለከታለን። እንደ የእግዚአብሔር መልእክ ረሱ እንኳ ሚካኤል የሚባለው ሌላ መልእክ ባይረዳው ኖሮ ሊቋቋመው ባልቻለም ነበር። (ይሁዳ 1:8-9 ተመልከት)። ስለሰይጣን እንደሚገባ ለማወቅ ምናልባት አረት ጥያቄዎቹን ማቅረብ አስፈላጊ ሳይሆን አይቀርም።

1. ሰይጣን ማነው? ከቅዱሳት መጻሕፍት እንደምንረዳው ሰይጣን እግዚአብሔር ከፈጠረቸው ታላላቅ መላእክት አንዱ ነበር። ይሁን እንጂ በትዕቢት ተነሣሰቱ እንደ እግዚአብሔር ታላቅ ለመሆን በመፈለጉ ጋጢአት አዳረገ፤ ከዚያን ጊዜ እንሥቱ ተልቁ የእግዚአብሔር ጠላት መሆኑን በገልጽ እናያለን።

2ኛ ጥያቄ፡- ሕዝ.28:11-17 እንብብ። እነዚህ ጥቅሶች የሰይጣንን መውደቅ በእንዴት ዓይነት ሁኔታ ነው የሚያመለክቱት?

ምንም እንኳ እነዚህና በኢሳ.14:12-15 ያሉት ጥቅሶች ስለ ባቢሎንና ስለ ጢሮስ ነገሥታት ትዕቢት የሚያመለክቱ ቢሆኑም በተጨማሪ ስለ ሰይጣን ውድቀት እንደሚያመለክቱ ብዙ ክርስቲያኖች ይናገራሉ። ሰይጣን ከሰማይ በተጣለበት ጊዜ ታላቅ ዓመፅ ቀስቅሶ፣ ብዙ መላእክትንም ይዞ ነው የወደቀው።

2. የሰይጣን እቅድ ምንድነው? ከወደቀበት ጊዜ እንሥቱ ሰይጣን የእግዚአብሔርን እቅድ ለማፍረስ ይፈልጋል። አዳምና ሴዋንን በጋጢአት በመፈተኑ የእግዚአብሔርን ውብ ተፈጥሮ አበላሸ። በዚህ ምድር ላይ ታላቅ ኃይል ስላለው ከዚያን ጊዜ ጀምሮ «የዚህ ዓለም ገዢ» ተባለ። ዛሬም ቢሆን እንደ እግዚአብሔር ለመሆኑና የሚቆጣጠረው ሰፊ ግዛት እንዲኖረው ይፈልጋል። የእግዚአብሔር ሕዝብ በጋጢአት እንዲወድቁና ቤተ ክርስቲያን እንድትዳከም የተቻለውን ሁሉ ያደርጋል። በረዕይ መጽሐፍ ላይ የእግዚአብሔርን እቅድ ለማጨናገፍ ሰይጣን የሚያደርገውን የመጨረሻ መክረ እንመለከታለን። እግዚአብሔር ገን ሰይጣንን በመጨረሻ ያሸንፈዋል።

3. ሰይጣን የተሸነፈው ስንዴት ነው? ምንም እንኳ ታላቅ ኃይል እንዳለው የታወቀ ቢሆንም፣ ሰይጣን በክርስቶስ ተሸንፎአል። በሌላ አነጋገር ሰይጣን በእኛ ላይ ያለው ኃይል ተሰብሮአል። (ቆላ.2:13-15 ተመልከት።) እዚህ ላይ አለቆችና ሥልጣናት የሚላቸው ሰይጣንና አጋንንቱን ነው። ኢየሱስ በመስቀል ላይ በሞተበት ጊዜ ከሰይጣን እሥረት ነፃ ወጣን።

4ኛ ጥያቄ፡- ረዕይ 20:1-10 እንብብ። በዘመናት መጨረሻ ሰይጣን ምን ይደረጋል?

4. ክርስቲያኑ በሰይጣን ኃይል ላይ ያለው ሥልጣን ምንድነው? ኢየሱስ በዚህ ምድር በነበረበት ጊዜ አጋንንቱን በማውጣት ሥልጣኑን አሳይቶአል። ለክርስቲያኖችም በሰሙ አጋንንትን እንዲያወጡ ሥልጣን ሰጥቶአቸዋል። ይህም ማለት የኢየሱስን ሥልጣንና ኃይል በመጠቀም በሰዎች ውስጥ ያለውን አጋንንት ውጣ ብለን ማዘዝ እንችላለን ማለት ነው። በእግዚአብሔር ቃል ስንቃወመው ሰይጣን እንደሚርቅ መጽሐፍ ቅዱስ ይናገራል፤ (ዮሐ.4:7፤ 1ጴጥ.5:8-9)። ይሁን እንጂ ሰይጣንን ከመቃወማችን በፊት እግዚአብሔር ባዘጋጀለን መሳሪያዎች መዘጋጀት እንደሚገባ ጳውሎስ ያስጠነቅቃል፤ (ኢፌ.6:10-18)።

ይህን ከተረዳን ዓለም ለምን እየከፋቱ እንደምትሂዱና ቸገሮች ለምን እንደሚበዙ መገንዘብ አያዳገተንም። ለዚህ ሁሉ ምክንያቱ የሰይጣን መንገዱ ነው። እኛ ክርስቲያኖች ተልቅ ዋስትና አለን። ይኸውም እግዚአብሔር ከሰይጣን ይልቅ ታላቅ መሆኑ ነው። ምንም እንኳ ዛሬ በሰማይም ሆነ በምድር ዊጊያ እየተካሄደ ቢሆንም እግዚአብሔር ስለመንገዱ ታላቅ እቅድ ገን አይሻርም። ሰይጣን ተቀጥቆጦአል፤ አንድ ቀን ዳግሞ

እስከ መጨረሻው እንደሚጻጸሙ እርግጠኛ መሆን አለብን።

- 5ኛ ጥያቄ፡- ሀ/ ክርስቲያን በሰይጣን ላይ ያለውን ኃይል በምን ዓይነት ሁኔታ ነው በቤተ ክርስቲያን ተገልጾ ያየነው?
ለ/ ሰይጣንን ጽል እንዲያደርግ ክርስቲያን በመሣሪያዎቹ የሚዘጋጁት እንዴት ነው?
ሐ/ ብዙ ክርስቲያኖች «በሰይጣን ወጥመድ ውስጥ የወደቁት ለምን ይመስላሉ?»
- 6ኛ ጥያቄ፡- ዳን. 10-11:1 እንብብ።
ሀ/ ዳንኤል ረዕዩን የተቀበለው የት ሆኖ ነው?
ለ/ ረዕዩን ሲያገኝ ዳንኤል ምን እያደረገ ነበር?
ሐ/ ረዕዩን በሚያደበት ጊዜ ዳንኤል ምን እንደሆነ በረሰህ ቃላት ገለጽ።

ሁለተኛ ቀን ክፍል ስንድ፡- ዳንኤል 10:1-9

ጥያቄዎች

- 7ኛ ጥያቄ፡- በማን መንገድና በዘመነ መንገድ በሰንተኛው ዓመት ነበር ዳንኤል ይህን ረዕይ የተቀበለው?
- 8ኛ ጥያቄ፡- ለረዕዩ ረሱን ለማዘጋጀት ዳንኤል ምን አደረገ?
- 9ኛ ጥያቄ፡- ዳንኤል በረዕዩ ሰላየው «ሰው» በረሰህ ቃላት ገለጽ።
- 10ኛ ጥያቄ፡- ከዳንኤል ጋር በነበሩት ሰዎች ላይ ረዕዩን ያስከተለው ውጤት ምን ነበር?

የመጽሐፍ ቅዱስ ማብራሪያ /ኮሚቴ/

በትንቢተ ዳንኤል ከምዕረፍ 10-12 ያለው በዚህ መጽሐፍ ውስጥ የሚገኝ የመጨረሻ ረዕይ ነው። ዳንኤል 10 የዚህ ረዕይ መገቢያ ነው፤ ዳንኤል 11-12:4 ጸገሞ ረዕዩ ረሱ ሲሆን፤ ዳንኤል 12:5-13 ጸገሞ የረዕዩ መጽዋት ነው። በዚህ ሳምንት በዳንኤል 10:1-11:1 ያለውን የረዕዩን መገቢያ እናጠናለን።

እንደ ትንቢተ ዳንኤል 9:1-23 ሁሉ ትንቢተ ዳንኤል 10 ረዕዩን በተቀበለበት ወቅት ስለነበረው ሁኔታ ይገልጻል። በብዙ መንገድ እነዚህ ሁለት ምዕረፎች ተመሳሳይነት አላቸው። ሁለቱም ረዕዮች የጸምና ጸሎት ውጤት ናቸው። ሁለቱም ወደፊት በእይታው ያለ ዓይን እንደሚሆን ያመለክታሉ።

ዳንኤል 10:1 ነቢዩ ረዕዩን የተቀበለበትን ዓመት ይገልጻል። ረዕዩን ያገኘው ቂርስ በነገሠ በሦስተኛው ዓመት ነበር። ይህም ማለት በዳንኤል 10 ያለውን ረዕይ የተቀበለው በ536 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት ማለትም በዳንኤል 9 ካለው ረዕይ ከሁለት ዓመት በኋላ ነበር ማለት ነው። ከምዕረፍ 10-12 ያለው ረዕይ በዳንኤል ሐይወት የተፈጸመ የመጨረሻ ሁኔታ ሲሆን፤ በዚያን ጊዜ በምርኮኝነት ከኢየሩሳሌም ወደ ባቢሎን ከተወሰዱትም 72 ዓመት ሆኖ ነበር።

ዳንኤል 10:1 ስለሚመጣው ረዕይ ፍንጭ ይሰጣል። ረዕዩ ስለ «ታላቅ ጦርነት» ነው። ረዕዩን ማጥናት ስንጀምር ጸገሞ የሚናገረው ስለ ብዙ ተከታታይ ጦርነቶች እንደሆነ እንረዳለን። ዳንኤል መልእክቱ ወይም ትንቢቱ የታመነው እውነተኛ መሆኑን ያረጋግጣል። ከእግዚአብሔር የተሰጠ በመሆኑ እውነተኛ ነው። የወደፊቱን ሁኔታዎች በሙሉ የሚቆጣጠረው እግዚአብሔር ረሱ ስለሆነ እውነተኛነቱ እያጠረጥርም።

ምክንያቱን ባናውቅም ይህ ረዕይ ከመሰጠቱ በፊት ዳንኤል ለተወሰነ ጊዜ ሲያዝንና ሲተክዝ ነበር። የንጉሡ አገልጋይ ስለነበር ማለፊያ ምግብ ቢዘጋጅለትም ለተወሰነ ጊዜ አይበላም ነበር። ሥጋ አልበላም ወይም አልጠጣም፤ ቅባትም አልተቀባም። ለትካዚውና ለጋዘኑ ምክንያት የሆነው ከሁለት ዓመት በፊት ወደ ሀገራቸው የተመለሱት እይታው ያን በቸገር ላይ መሆናቸውን በመስማቱ እንደሆነ እንዳንጽ ሰዎች ይገምታሉ። ወይም እይታው ያን ወደሀገራቸው ከተመለሱ በኋላ የተጀመረው የቤተ መቅደሱ የእድገት ሥረ ተቋርጦ ይሆናል እናውቅም፤ (ዕዝረ 4)። ስለዚህም ይህን ረዕይ በተቀበለበት ወቅት ዳንኤል ተስፋ እንዳደረገው ቤተ መቅደሱ አልተሠረም ነበር። እሁን መልካሙን ምግብና ሥጋ ባለመብላት፤ ወይን ጠጽ ባለመጠጣት፤ ዘይትም ባለመቀባት ዳንኤል የልቡን ሐዘንና ትካዜ ለመግለጽ ፈለገ። በእነዚህ ጊዜያት ሁሉ ይጻል ያለው ነበር፤ ዳንኤል 10:12 እንደሚነገረን እግዚአብሔር መልስ የሰጠው ጸሎቱን ከሰማ በኋላ ነው።

በትንቢተ ዳንኤል 10:4 እንደምናየው ረዕዩን የተቀበለው በመጀመሪያው ወር ከወረም በ24ኛው ቀን ነበር። ዳንኤል ይህን የሚነገረን የመጀመሪያው ወር ለእይታው ያን ልዩ ትርጉም ስለነበረው ነው። አዲስ ዓመት ሲመጣ ከፍተኛ የጸሐፊና የጽግብ ጊዜ የማድረግ ልማድ አላቸው። ፋሲካ የሚውለው በመጀመሪያው ወር አሥረ አረተኛ ቀን ላይ ነበር። ይህ ቀን ከግብፅ ባርነት የወጡበት ቀን ሲሆን፤ ልዩ በሆነ ሁኔታ እንደያከብሩት እግዚአብሔር ረሱ አዘዙአቸዋል። (ዘፀ. 12:1-13 እና ዘሌዋውያን 23:4-8 ተመልከት።)

11ኛ ጥያቄ፡- ፋሲካ እና የቂጣ በዓል የሚለትን ቃላት በመጽሐፍ ቅዱስ መዝገበ ቃላት ውስጥ ተመልከት። እነዚህ በዓሎች

የሚከበሩት በየትኛው ወር ነው? ለምን ያህል ቀን ነበር የሚከበሩት?

ፋሲካ የሚከበረው ለእንደ ቀን ብቻ ነው። ወዲያውኑ ጸገሞ የቂጣ በዓል በተከታታይ ለ7 ቀን ይከበራል። በዚህ ጊዜ እስረኤላውያን የቦካ ቂጣ (እንጂረ) እይበሉም፤ ይህም ከገብፅ ምጽር በቶኩላ መውጣታቸውን ለማመልከት ነው። የቂጣ በዓል የመጨረሻ ቀን የሚሆነው በመጀመሪያው ወር ሃያ እንደሆነ ቀን ሲሆን ይህም ዳንኤል ረዕዩን ከመቀበሉ ጥቂት ቀን ቀደም ብሎ ነበር ማለት ነው።

ዳንኤል የነበረበት የባቢሎን ከተማ የምትገኘው በኤፍረጥስ ወንዝ ላይ ነው። በመጀመሪያው ወር ሃያ እረተኛ ቀን ላይ ገን ዳንኤል በጤግሮስ ወንዝ እካባቢ ነበር። የጤግሮስ ወንዝ ከኤፍረጥስ ወንዝ 43 ኪሎ ሜትር ይርቃል። ይህንን ሰው መሳይ ፍጡር ያየው በጽንገት በመጓዝ ላይ እያለ ነበር። ዳንኤል ከሚሰጠን ገለጽ ገን ተረ ሰው እንዳልነበረ መረዳት ይቻላል። ይህ ሰው ማነው? ማንነቱን በትክክል ማወቅ አንቸልም። እንደገና ምሁራን እንደ ገብርኤልና ሚካኤል ያለ ሌላ ታላቅ መልእክት እንደሆነ ይናገራሉ። እንደገና ጸገሞ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ በብሉይ ኪዳን ውስጥ ራሱን ሲገልጥ ነው ብለው ያምናሉ።

12ኛ ጥያቄ፡- በዳንኤል 10:4-6 ያለውን ረዕይ ሕዝ.1:22-28 እና ረዕይ 1:12-17 ካለው ጋር እነሳፀር።
 ሀ/ ረዕዮቹ የሚመሳሰሉት እንዴት ነው?
 ለ/ ረዕዩን ያዩት የሦስቱም ሰዎች ሁኔታ የሚመሳሰለው እንዴት ነው?

በሕዝቅኤል ላይ ያለው ረዕይ ስለ እግዚአብሔር ሲሆን፤ በዮሐንስ ረዕይ ያለው ጸገሞ ስለ ጌታ ኢየሱስ መሆኑን እርግጠኞች ነን። በጣም ተመሳሳይ በመሆናቸውም በዳንኤል 10:4-6 ያለውም የረሱ የእግዚአብሔር ረዕይ እንደሆነ ብዙዎች ይናገራሉ።

ሦስቱም ረዕዮች የተሰጡት በምሳሌያዊ ቋንቋ መሆኑን መረዳት አለብን። ረዕዩን ያዩት ሰዎች ስለ ረዕዩ ሊገልጹልን የሚችሉት ከዚህ በፊት ካዩት ምጽረዊ ነገር ጋር በማገናኘብ ነው። ሦስቱም ረዕዮች በጣም ታላቅ ከመሆናቸው የተነሳ ያዩዋቸው ሰዎች ሁሉ በፍርሃት ወድቀዋል።

በሦስቱም ረዕዮች መካከል ያለውን ተመሳሳይነት ለመረዳት የሚከተለውን ሠንጠረዥ ተመልከት።

ዳንኤል	ሕዝቅኤል	ዮሐንስ
እንደ ሰው	እንደ ሰው	እንደ ሰው ልጅ
ልብሱ - በፍታ (ናይለን) ወገቡን በወርቅ መታጠቂያ የታጠቀ	በዙፋኑ ተቀምጦ ነበር	ልብሱ - ረጅም ቀግሶ በወርቅ መታጠቂያ የታጠቀ
እካሉ - እንደ ብርሌ	ከወገቡም በላይ የሚያ ብለጫልጭ ወርቅ አምሳያ	ፀጉሩ - እንደ ጥጥ ነጭ
ፊቱ - እንደመብረት	ከወገቡም በታች እንደ እሳት አምሳያ	ዓይኖቹ - እንደ እሳት ነበልባል
ዓይኖቹ - እንደሚገበለበል ፋና	በዙሪያው ፀዳል ነበር	እግሮቹ - እንደጋለ ናስ
	ድምፁ - እንደ ታላት ሠራዊት ድምፅ	ድምፁ - እንደብዙ ወሃች ድምፅ
ከገደቡና እግሮቹ - እንደጋለ ናስ		ከጥኩብት ይዞ ነበር
ድምፁ - እንደ ብዙ ሕዝብ ድምፅ		ከእኩ ሰይፍ ይወጣ ነበር